

Europese
Commissie

PANORAMA

ZOMER 2017 / Nr. 61

**Cohesiebeleid kijkt
naar de toekomst**

SPECIAL E UITGAVE

Regionaal
Beleid en
Stadsontwikkeling

PANORAMA

EDITORIAL.....	03	Prof. Dominique Foray , Leerstoel innovatie-economie en -management École Polytechnique Fédérale de Lausanne (CH).....	28
Jüri Ratas , premier van de Republiek Estland.....	04	Emma Marcegaglia , Voorzitter van BusinessEurope.....	29
CONVERGENTIE WEER OP DE RAILS.....	06	Kevin Morgan , Professor of Governance and Development en Dean of Engagement van de Cardiff University (Verenigd Koninkrijk).....	30
Brigitte Zypries , Federaal minister van economische zaken en energie (DE).....	08	Neil Bradford , doctoraat, leerstoel afdeling politieke wetenschappen Huron University College, Western University (CA).....	31
Harris Georgiades , Minister van financiën (CY).....	09	Mario Monti , Voorzitter van de Groep op hoog niveau eigen middelen.....	32
Günther Oettinger , Europees commissaris voor begroting en personeelszaken.....	10	GEGEVENSPUNT 3: INDICATOREN VOOR ESIF.....	34
Paul Magnette , Minister-president van Wallonië (BE).....	12	Eleni Marianou , Secretaris-generaal van de CPRK.....	36
Stavros Arnautakis , Regionaal gouverneur van Kreta (EL).....	13	Robin Huguenot-Noël , en Alison Hunter , European Policy Centre.....	37
Lena Micko , Voorzitter van de Zweedse vereniging van lokale en regionale overheden (SALAR) (SE).....	14	Daniël Termont , Burgemeester van Gent en Voorzitter van EUROCIITIES.....	38
František Lukl , Voorzitter van de Vereniging van steden en gemeenten van Tsjechië (CZ).....	15	Leo Williams , Directeur van het Europees netwerk van verenigingen ter bestrijding van de armoede.....	39
REGIONALE AANWIJZINGEN IN EUROBAROMETER LENTE-ENQUÊTE.....	16	Karl-Heinz Lambertz , Voorzitter van de Werkgemeenschap van Europese grensgebieden.....	40
Mari Kiviniemi , Plaatsvervangend secretaris-generaal van de OESO.....	18	Michiel Rijsberman , VRE-rapporteur cohesiebeleid na 2020.....	42
Andrzej Porawski , Uitvoerend directeur van de Vereniging van Poolse steden (PL).....	20	Karen Coleman , Omroeper/journalist/debatleider.....	43
Iskra Mihaylova , Voorzitter van de REGI-commissie van het EP.....	21	EUROPESE WEEK VAN DE REGIO'S EN STEDEN 2017.....	44
Kalev Härk , Burgemeester van Valga (EE) en Vents Armands Krauklis , Burgemeester van Valka (LV).....	22	INTERREG VOLUNTEER YOUTH.....	46
Xavier Valderrama , Coördinator van Europese projecten voor stedelijke ontwikkeling, Gemeenteraad van Santa Coloma de Gramenet (ES).....	23	STUDENTEN OP INTERREG-PROJECTEN OP MALTA.....	48
Michael Storper , Professor economische geografie aan de London School of Economics (VK).....	24	NIEUWS IN HET KORT.....	50
SLIMME SPECIALISATIE VULT INNOVATIE AAN.....	26	AGENDA.....	51

Beste lezer,

Het cohesieforum, dat op 26 en 27 juni in Brussel plaatsvond, was een belangrijke mijlpaal in de discussie over het cohesiebeleid voor de periode na 2020 (#EU7CF).

In deze speciale uitgave van *Panorama* geven we het woord aan vertegenwoordigers van EU-instellingen, nationale overheden, regionale autoriteiten en verschillende verenigingen en universiteiten. Wij willen hen hartelijk danken voor hun bijdragen. Als u wilt, kunt u uw ideeën (maximaal 300 woorden) toesturen voor publicatie in de rubriek „In uw eigen woorden” in een toekomstig nummer van het blad.

De strategieën voor „slimme specialisatie” worden in dit nummer verschillende keren genoemd. Veel mensen onderschrijven

het belang ervan en zien graag dat het concept verder wordt ontwikkeld. In het nummer van september, dat vlak voor de Europese week van de regio's en steden wordt uitgegeven, gaan we dieper in op dit onderwerp. We zijn ook geïnteresseerd in uw mening over dit onderwerp: uw ervaring, resultaten, verwachtingen, twijfels en suggesties.

U kunt uw reactie sturen naar regio-panorama@ec.europa.eu – **en uw zegje doen!**

Veel leesplezier

AGNÈS MONFRET

Hoofd van de afdeling communicatie, Directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling, Europese Commissie

EDITORIAL

We bevinden ons op een cruciaal moment in de geschiedenis van ons continent. De afgelopen jaren heeft Europa te maken gehad met een aantal crises: een economische, een financiële en een politieke crisis.

Toch geloof ik dat geschiedkundigen in de toekomst zullen zeggen dat deze crises de katalysator waren die Europa en de Europeanen ertoe heeft aangezet zichzelf een paar belangrijke vragen te stellen: Welk Europa willen we voor morgen? Wat moet Europa doen? En hoe?

De grootste fout die we kunnen maken is Europa en haar prestaties als vanzelfsprekend beschouwen. Volgens mij vormt het cohesiebeleid het cement dat onze gemeenschappelijke waarden en doelstellingen bijeen houdt; de rots waarop we alles hebben gebouwd waar de wereld ons om benijdt, is er nog steeds. Daarom is dit nummer van *Panorama* gewijd aan de periode na 2020 en dus aan het cohesiebeleid van morgen.

In dit nummer vind je de meningen van verschillende mensen met uiteenlopende achtergronden, waaronder mijn collega Günther Oettinger, commissaris belast met de EU-begroting. *Panorama* geeft in feite het startsein voor een breed debat over de toekomst van ons cohesiebeleid.

Op het Cohesieforum, dat op 26 en 27 juni plaatsvond, kregen we ook de gelegenheid de toekomst van dit beleid te bespreken door ideeën uit te wisselen en door het soms met elkaar oneens te zijn over de vorm die het cohesiebeleid in de toekomst moet

krijgen. We willen graag een cohesiebeleid opzetten dat voor iedereen zorgt, dat eenvoudig, snel, kosteneffectief en flexibeler is en in staat is de lidstaten aan te zetten tot hervormingen. Dit willen we bereiken door meer prikkels en minder focus op sancties.

Als we nadenken over het volgende decennium moeten we één ding goed in gedachten houden: onze plicht ten opzichte van alle Europeanen om zo dicht mogelijk bij hun behoeften te staan. En ervoor zorgen dat iedereen, ongeacht waar hij of zij woont, concreet kan profiteren van de voordelen die voortkomen uit de Unie en toegang krijgt tot de zelfde kansen.

Het cohesiebeleid is Europa op haar best, een Europa dat zorgt en een Europa dat werkt aan een betere toekomst voor haar kinderen. ■

CORINA CREȚU

Europees commissaris voor Regionaal Beleid

Gedeelde kansen thuis en over de grens

Terwijl Estland zich voorbereidt om later dit jaar het EU-voorzitterschap over te nemen, legt **Jüri Ratas, premier van de Republiek Estland**, uit hoe belangrijk het cohesiebeleid voor dit land en zijn burgers is en hoe Europa als geheel er in de toekomst van kan profiteren.

Hoe belangrijk waren de EU-cohesiefondsen voor de Estlandse burgers sinds de toetreding van Estland tot de EU?

Het EU-cohesiebeleid heeft een opmerkelijke bijdrage geleverd aan de economische ontwikkeling en het concurrentievermogen van Estland. Samen met nationale financiering heeft het cohesiebeleid aanzienlijke structurele hervormingen mogelijk gemaakt die anders heel moeilijk of zelfs onmogelijk hadden kunnen worden doorgevoerd. Onze ervaring laat zien dat het cohesiebeleid gecombineerd met een goed economisch beleid tot convergentie leidt, en dat is precies het hoofddoel van dit beleid.

Ook hebben cohesiefondsen veel praktische resultaten opgeleverd die de Estlanders dagelijks kunnen ervaren. Onze burgers hebben bijvoorbeeld beter toegang tot schoon drinkwater, betere wegen en spoorwegdiensten en betere toegang tot snelle breedbanddiensten in heel Estland. Met steun van de EU is nu 99% van de overheidssector papierloos, waardoor Estlanders de meeste dagelijkse aangelegenheden

met de staat online kunnen afhandelen. Cohesiebeidsfondsen hebben de groei van export en innovatie gestimuleerd, waardoor het aantal exportbedrijven is toegenomen, en bedrijven besteden meer aandacht aan innovatie en productontwikkeling. Veel scholen, universiteiten en ziekenhuizen zijn gemoderniseerd. Cohesiefondsen hebben zo'n 95 000 mensen geholpen een baan te vinden. Estlanders ervaren dus van dichtbij hoe de cohesiebeidsfondsen bijdragen aan het creëren en behouden van banen, de productiviteit verhogen en de convergentie van Estland ondersteunen.

Welke voordelen heeft Estland ervaren sinds de toetreding tot de EU door samen te werken met andere lidstaten en EU-regio's? Zijn er voorbeelden van lessen uit het verleden die Estland toepast?

Samenwerken met andere lidstaten is van essentieel belang om problemen te overwinnen die grenzen overschrijden en meerdere landen omvatten. Een goed voorbeeld heeft betrekking op de programma's voor Europese territoriale samenwerking. Deze programma's zijn

belangrijk voor regio's en organisaties bij specifieke grensoverschrijdende uitdagingen zoals de bescherming van de Oostzee of het vinden van oplossingen voor gezamenlijke problemen in heel Europa op uiteenlopende gebieden, zoals energie-efficiëntie.

Door naadloze fysieke en digitale verbindingen kunnen lidstaten de economische voordelen van de interne markt benutten en het concurrentievermogen van de Unie verhogen. We hebben goede ervaring en tastbare resultaten in de ontwikkeling van grensoverschrijdende digitale diensten, bijvoorbeeld tussen Estland en Finland. Hiervoor zien we een enorm potentieel voor heel Europa. Het ontwikkelen van een Europees hogesnelheidsspoor, Rail Baltic, is een voorbeeld van samenwerking met niet alleen de naaste burens, maar ook met andere landen die betrokken zijn bij de aanleg van dit ontbrekende deel van het centrale EU-spoorwegnetwerk. Het heeft ons geleerd dat het van cruciaal belang is om een gemeenschappelijk inzicht te krijgen in welke voordelen dergelijke projecten opleveren voor burgers en bedrijven in alle landen.

REPUBLIC OF ESTONIA GOVERNMENT

“De EU moet niet alleen spreken als één, maar ook handelen als één, want de echte waarde van eenheid blijkt uit daden.”

In de tweede helft van 2017 bekleedt Estland voor het eerst sinds haar toetreding in 2004 het voorzitterschap van de Raad van de EU. Hoe kijkt Estland tegen deze kans aan?

Het Estlandse voorzitterschap van de Raad van de EU valt op een alles bepalend moment voor de EU. De EU moet niet alleen spreken als één, maar ook handelen als één, want de echte waarde van eenheid blijkt uit daden. Tijdens ons voorzitterschap streven we ernaar om in de toekomst sterker te worden zodat de voordelen van de EU uiteindelijk ieder land en iedere stad, gemeente en familie bereiken. Het voorzitterschap is een heel verantwoordelijke rol omdat de EU een onlosmakelijk onderdeel van ons dagelijks leven is geworden.

Wat zijn de uitdagingen van het voorzitterschap voor uw land en welke invloed had dit op het bepalen van de prioriteiten?

Het hoofddoel van Estland tijdens het voorzitterschap is om de EU verenigd en besluitvaardig te houden. De EU staat op de vier fundamentele vrijheden en een gedeelde visie over vrede en voorspoed. Met dat in gedachten willen we met het

Estlandse voorzitterschap werken aan zaken die bijdragen aan een Europa met een open en innovatieve economie, we willen Europa veilig houden, een digitaal Europa en vrij verkeer van gegevens bevorderen en ervoor zorgen dat de activiteiten van de EU inclusief en duurzaam zijn.

Wat zijn de prioriteiten van het Estlandse voorzitterschap op het gebied van het cohesiebeleid en hoe wilt u te werk gaan?

We hebben twee hoofdprioriteiten op het gebied van het cohesiebeleid. De eerste is het stimuleren van discussies over de toekomst van het cohesiebeleid in de Raad. We kijken uit naar het zevende cohesieverslag, voorstellen van de Groep op hoog niveau inzake vereenvoudiging onder leiding van Siim Kallas, de reflectienota over de toekomst van EU-financiering, enz. Onze tweede prioriteit is

voortzetting van het werk van de zogenoemde „Omnibusverordening” die het beleid moet vereenvoudigen. Dit is een behoorlijk complex dossier, maar we gaan zeker ons best doen om dit verder te ontwikkelen.

Hoe zullen de prioriteiten en uitvoeringsmechanismen van het cohesiebeleid na 2020 volgens u veranderen? Wat verwacht u van het Cohesieforum dat eind juni in Brussel plaatsvindt?

Aangezien het cohesiebeleid het enige EU-beleid is dat stabiliteit en financiële middelen verschaft voor structurele hervormingen op de lange termijn, is het een cruciaal onderdeel van het EU-beleid. Zonder dit beleid zouden veel hervormingen en veel economische vooruitgang in de lidstaten en regio's vertragen. Bij besprekingen over hoe we het cohesiebeleid doeltreffender kunnen maken, moeten we overwegen om het te vereenvoudigen en meer te baseren op resultaten. En we moeten zorgen voor meer harmonisatie binnen het beleid zelf en met andere EU-financieringsinstrumenten. Het Cohesieforum in juni is een ideale gelegenheid om te bespreken hoe we het cohesiebeleid het beste voor Europa kunnen inzetten. ■

“De cohesiefondsen hebben veel praktische resultaten opgeleverd die de Estlanders dagelijks kunnen ervaren.”

EU-regio's convergeren weer

In dit artikel laten we zien hoe regionale ongelijkheden in de EU sinds 2000 zijn veranderd. De EU zet zich in om dergelijke ongelijkheden te reduceren en het cohesiebeleid helpt minder ontwikkelde regio's bij hun inhaalslag. In het zevende cohesieverslag dat binnenkort verschijnt, volgt een nauwkeuriger analyse.

Volgens de recentste gegevens van Eurostat woonden meer dan één op de vier EU-ingezetenen (27% van de totale bevolking van de EU) in 2015 in een regio met een bbp per hoofd van de bevolking onder de 75% van het EU-gemiddelde (zie kaart).

De meeste van deze regio's liggen in lidstaten in Centraal- en Oost-Europa, maar ook in Griekenland, Zuid-Italië, Portugal en een aantal van de ultraperifere gebieden. In alle regio's in Bulgarije en Roemenië, met uitzondering van de hoofdstedelijke regio's Zuidwest-Bulgarije en București-Ifov, liggen de niveaus onder de 50% van het EU-gemiddelde.

Desondanks is het bbp per hoofd van de bevolking in alle regio's in de centrale en oostelijke lidstaten tussen 2000 en 2015 toegenomen ten opzichte van het EU-gemiddelde. Er zijn vooral grote toenames te zien in hoofdstedelijke regio's, zoals in Bulgarije en Roemenië waar het bbp per hoofd van de bevol-

king is verdubbeld ten opzichte van het EU-gemiddelde en Slowakije waar dit bijna is verdubbeld.

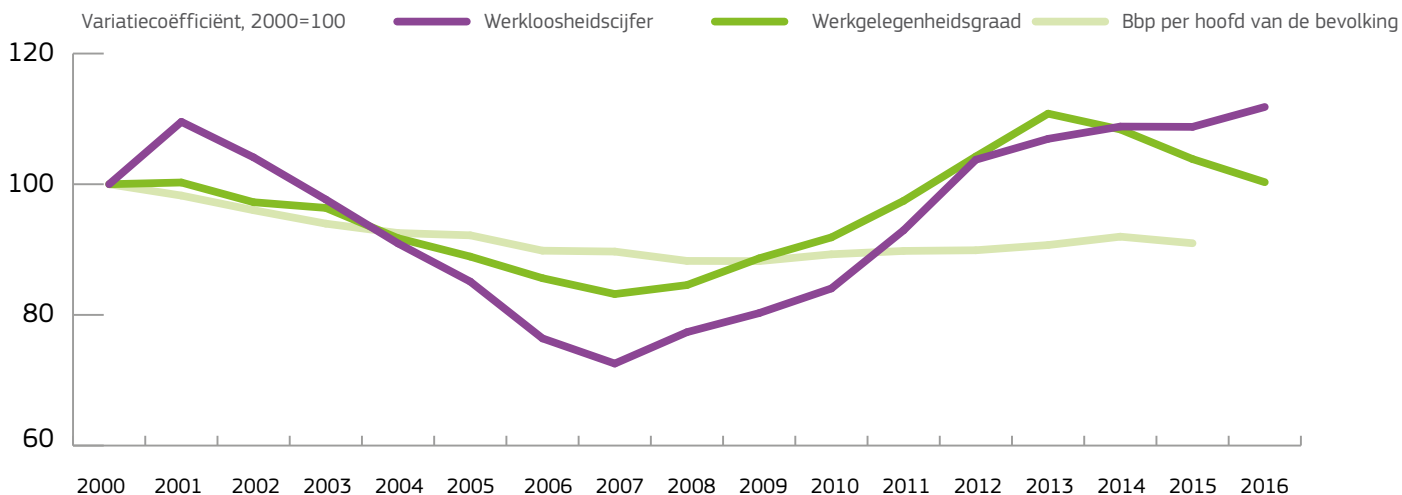
Door de economische crisis is de situatie in Griekse regio's verslechterd. In 2011 hadden vier van de dertien regio's een bbp per hoofd van de bevolking boven de 75% van het Europese gemiddelde. In 2015 daalde dit tot twee: de hoofdstedelijke regio Attika (95%) en de Egeïsche Eilanden (75%). Ook Italië heeft tijdens de crisis te leiden gehad. In 2011 hadden vijf regio's een bbp per hoofd van de bevolking onder de 75% van het EU-gemiddelde, maar in 2015 waren dit er zeven.

In Portugal komen slechts twee regio's boven de drempel van 75%, het grootstedelijk gebied Lissabon (103%) en de Algarve (79%). Hierin is sinds 2011 weinig veranderd.

Convergentie weer op de rails

Uit de meest recente data over het bbp blijkt dat het convergentieproces onder Europese regio's dat door de crisis was onderbroken, langzaam weer op gang komt. Voor de crisis namen ongelijkheden tussen regionale economieën in de EU af (de variatiecoëfficiënt van het regionale bbp per hoofd van de bevolking daalde tussen 2000 en 2008 met 12%). Dit kwam voornamelijk doordat de regio's met het laagste bbp per hoofd van de bevolking sneller groeiden dan gemiddeld en inliepen op welvarender regio's.

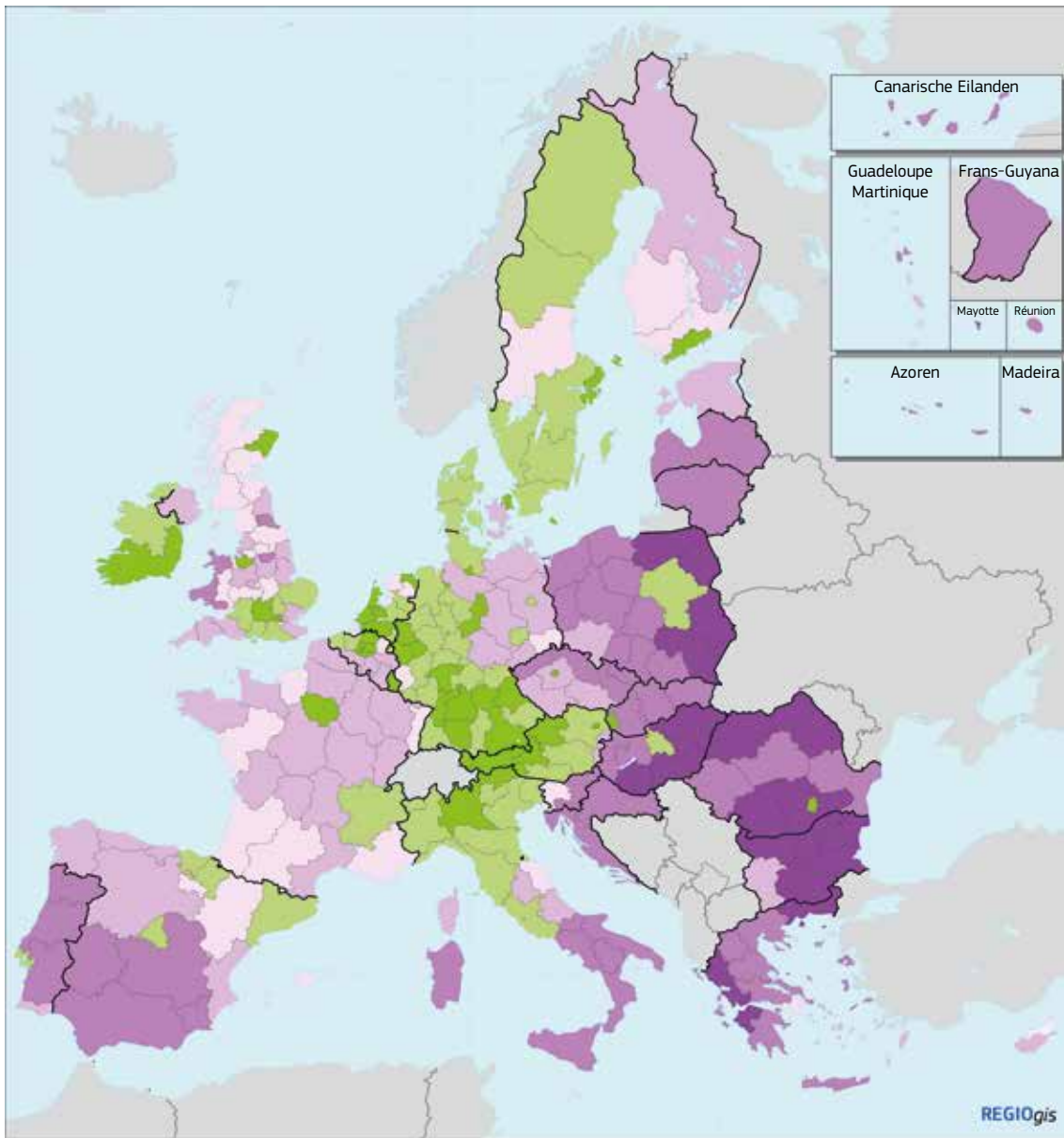
VARIATIECOËFFICIËNT VAN HET BBP PER HOOFD VAN DE BEVOLKING, WERKGELEGENHEIDSGRAAD (20-64), WERKLOOSHEIDSCIJFER, EU-28 NUTS 2-REGIO'S, 2000-2016

Bron: Berekeningen van Eurostat en DG REGIO

De crisis lijkt deze tendens echter te hebben gestopt; tussen 2008 en 2015 zijn de ongelijkheden iets groter geworden (de variatiecoëfficiënt is met 4% toegenomen), maar bleven nog steeds ver onder het niveau van 2000. Tussen 2014 en 2015 namen de ongelijkheden weer af, maar het is nog te vroeg om te zeggen of deze tendens zal doorzetten.

Ongelijkheden in werkgelegenheidsgraad nemen sinds 2013 af, hoewel dit als gevolg van de crisis werd voorafgegaan door een aanzienlijke stijging. De ongelijkheden komen nog steeds ver boven het niveau van voor de crisis uit. Daarentegen blijven ongelijkheden in regionale werkloosheidscijfers stijgen, maar sinds 2012 gaat de groei minder snel. ■

Bbp per hoofd van de bevolking (KKS, 2015)

Cijfers voor twee regio's in Ierland zijn geschat aan de hand van het nationale cijfer.

Bron: Eurostat, DG REGIO

© EuroGeographics Vereniging voor administratieve grenzen

Eisen voor het toekomstige cohesiebeleid van de EU

In een tijd waarin veel mensen euroceptisch zijn en in het licht van nieuwe mondiale uitdagingen, groeit het belang van het Europees cohesiebeleid. Hiermee uit onze gemeenschap gedeelde waarden en de solidariteit die heerst tussen de lidstaten van de Europese Unie. In alle lidstaten en regio's hebben talrijke projecten een rechtstreeks lokaal effect.

Brigitte Zypries
Federaal minister van economische zaken en energie
Duitsland

Het is al duidelijk dat het toekomstige meerjarig financieel kader van de EU wordt geconfronteerd met specifieke problemen. Daarom zal de weg van het Europees beleid wat verschuiven. We worden geconfronteerd met het feit dat fondsen waarschijnlijk zullen afnemen en dat we dus extra zullen moeten bezuinigen. We moeten dus op alle uitgavegebieden een bijdrage leveren en het cohesiebeleid is daar geen uitzondering op. In de toekomst moet

steun van de EU Structuur- en investeringsfondsen beter worden geïntegreerd en efficiënter worden dan ooit.

Vanwege de fundamentele rol bij het versterken van de economische, sociale en territoriale cohesie van de EU zal het cohesiebeleid een uiterst belangrijk investeringsdomein blijven en een belangrijk onderdeel vormen van het economisch en werkgelegenheidsbeleid van de EU. Ook in de toekomst zullen alle regio's in de EU steun blijven ontvangen van het cohesiebeleid, gedifferentieerd al naar gelang hun respectieve structurele ontwikkeling en hun regionale behoeften. Het reduceren van de achterstand van de meest achtergestelde regio's blijft daarom het belangrijkste doel. Tegelijkertijd moet het cohesiebeleid ook fondsen verstrekken om regio's te helpen nieuwe uitdagingen doelmatig aan te pakken, zoals migratie en demografische veranderingen. Binnen het kader van de fondsenspecifieke doelstellingen ondersteunt het cohesiebeleid slimme, duurzame, innovatieve en inclusieve groei en werkgelegenheid. We zijn van plan de grotere thematische concentratie van de huidige financieringsperiode voort te zetten.

Het cohesiebeleid kan op de lange termijn alleen succes hebben als we tegelijk de juiste macro-economische kadervoorwaarden bieden. In de toekomst moet de nadruk dus komen te liggen op structurele hervormingen in de lidstaten, omdat hier het meeste steun voor nodig is. In dit kader kunnen de EU Structuurfondsen dienen als een belangrijke hefboom voor de noodzakelijke structurele hervormingen. Daarom moeten we het cohesiebeleid verankeren met de economische coördinatie van de EU en doeltreffende prikkels voor structurele hervormingen in

gang zetten. Vanuit ons perspectief is er, naast het versterken van de *ex-antevoorwaarden*, nauwere en systematischere onderlinge koppeling nodig met landen-specifieke aanbevelingen die via het cohesiebeleid kunnen worden aangepakt.

Duidelijk is dat de eisen voor het bestaande beheers- en controlesysteem moeten worden vereenvoudigd. Het zou dus logischer zijn om steun binnen het bestaande juridische kader te vereenvoudigen dan om weer een volledige verandering van het systeem aan te kondigen. Dit omvat een nieuwe en gedifferentieerde benadering. Op basis van objectieve en niet-discriminerende criteria moeten we meer rekening houden met de grote verschillen tussen individuele lidstaten dan er nu wordt gedaan. ■

“Het cohesiebeleid kan op de lange termijn alleen succes hebben als we tegelijk de juiste macro-economische kadervoorwaarden bieden.”

Bundesministerium
für Wirtschaft
und Energie

Hoe ziet Cyprus het cohesiebeleid na 2020

De huidige en toekomstige discussies over het cohesiebeleid voor de periode na 2020 worden gevoerd in een opvallend andere context dan de gesprekken die voor de periode 2014-2020 werden gehouden.

De tussentijdse herziening van het meerjarig financieel kader, de debatten over de toekomst van EU-uitgaven en financiering na 2020, en de komende Brexit-onderhandelingen maken de omstandigheden om de toekomst van het cohesiebeleid te bespreken ingewikkeld en uniek.

Het cohesiebeleid na 2020 moet het reduceren van regionale verschillen blijven nastreven. Daarvoor moet het cohesiebeleid in het toekomstige MFK na 2020 relatief zwaar blijven wegen. Het belang van een sterk cohesiebeleid in de toekomst is vooral duidelijk in kleinere lidstaten zoals Cyprus, waar de negatieve gevolgen van de recente economische en monetaire crisis het concurrentievermogen en groeipotentieel ernstig hebben verstoord en strenge beperkingen aan de begroting hebben opgelegd.

Zonder de ongelijkheden uit het oog te verliezen moet het toekomstige cohesiebeleid ook in staat zijn verschillende sociale, territoriale en economische omstandigheden in de lidstaten aan te pakken. In dit opzicht zouden we bij de toekomstige besprekingen over het toewijzingsmechanisme van het volgende cohesiebeleid en de thematische concentratie ervan ook moeten kijken naar enkele nieuwe richtingen, zoals het introduceren van specifieke criteria met

betrekking tot nationale en/of regionale behoeften en bijzonderheden.

Tegelijkertijd moeten we doorgaan om het cohesiebeleid verder te coördineren met bredere EU-doelstellingen inzake groei en werkgelegenheid in de periode na 2020. Daarom moet samenhang en consistentie met het Europees semester verder worden versterkt.

Wat de toekomstige financieringsmethoden betreft, biedt de toenemende impuls om financiële instrumenten intensiever te gebruiken een goede basis om financiering op EU-prioriteiten te richten. De rol van financiële instrumenten in de periode na 2020 wordt belangrijker door de voordelen die ze bieden op het gebied van efficiëntie en duurzaamheid van overheidsfinanciering.

Harris Georgiades
Minister van financiën
Cyprus

Een andere uitdaging van het toekomstige cohesiebeleid is dat de prestaties ervan beter zichtbaar moeten worden voor de bredere samenleving. De relevantie van het beleid voor de economi-

sche en sociale aspecten van het dagelijks leven van burgers zou zorgvuldiger moeten worden gecommuniceerd, vooral in de perifere lidstaten van de EU.

De huidige inspanningen om de procedures van het cohesiebeleid te vereenvoudigen en het toezicht, de controle en rapportage te stroomlijnen zullen ervoor zorgen dat het cohesiebeleid voor burgers toegankelijker wordt en minder intimiderend op het gebied van procedures/bureaucratie. ■

“De rol van financiële instrumenten in de periode na 2020 wordt belangrijker door de voordelen die ze bieden op het gebied van efficiëntie en duurzaamheid van overheidsfinanciering.”

Κυπριακή Δημοκρατία

Samen de economische en politieke uitdagingen overwinnen

Günther Oettinger, Europees commissaris voor begroting en personeelszaken denkt na over de toekomstige rol van het cohesiebeleid in de EU-begroting.

Hoe kan de volgende financieringsperiode beter worden afgestemd op de huidige politieke en economische uitdagingen?

Dat is precies wat het denkproces over de toekomst van de EU van 27 dat door de Commissie wordt gelanceerd ons moet vertellen. Samen met mijn collega commissaris Crețu werk ik aan een reflectienota over de toekomst van de EU-financiën. Die moet samen met andere nota's over de politieke en economische prioriteiten van de EU een bijdrage leveren aan het debat over de toekomst van Europa: de sociale dimensie van Europa, globalisering, defensie en de toekomst van de Economische en Monetaire Unie. De nota zal verschillende kwesties, opties en afwegingen bevatten waaraan we moeten werken op basis van de scenario's die we voor de toekomst van de EU kiezen.

Ik wil dat dit een positief debat wordt. Ik denk dat het mogelijk is: zolang de EU-begroting beter aansluit op de politieke prioriteiten en is gericht op programma's en beleidsgebieden met een duidelijke Euro-

“ Ik vind het bemoedigend dat de sleutelrol die de EU-begroting in de Europese constructie speelt algemeen wordt erkend. Men beseft dat het voor stabiliteit zorgt en dat het een uiting is van solidariteit en de waarde van samenwerking. ”

pese meerwaarde. „Geen euro uitgegeven zonder meerwaarde voor de EU” zou ons uitgangspunt moeten zijn. Dit weerspiegelt dat Europa zowel economische als politieke uitdagingen het best samen kan overwinnen.

Welke rol ziet u voor het cohesiebeleid na 2020 om de economie van Europa te laten groeien?

Het cohesiebeleid is een katalysator geweest voor economische groei en werkgelegenheid en heeft veel regio's geholpen bij hun ontwikkeling. Dit heeft dus duidelijk een Europese meerwaarde. Tijdens en in de nasleep van de economi-

sche en financiële crises heeft het beleid ernstige verstoringen in veel regio's helpen voorkomen. Daarom moet dit beleid in de toekomstige EU-begroting een belangrijke rol blijven spelen. Maar we moeten nadenken of we de Europese meerwaarde ervan verder kunnen vergroten door ons nog meer te richten op projecten die sterk bijdragen aan EU-prioriteiten, vooral groei en werkgelegenheid. Een belangrijke vraag is of we ons meer op regio's in nood moeten richten. We moeten nadenken hoe we regio's kunnen helpen die ernstig worden getroffen door globalisering en technologische veranderingen. En tot slot moeten we ervoor zorgen dat de uitvoeringsregels vereenvou-

“ De resultaten van het cohesiebeleid moeten natuurlijk ook doeltreffend worden gecommuniceerd. Dit is een verantwoordelijkheid die wordt gedeeld met de lidstaten, lokale en regionale overheden. ”

digd worden om de administratieve lasten voor iedereen te verlichten.

Wat ik op basis van de huidige ervaringen ook heel overtuigend vind, is dat het cohesiebeleid het meeste effect heeft in combinatie met een nationaal economisch kader dat de groei bevordert, d.w.z. waar de noodzakelijke structurele hervormingen worden uitgevoerd die ervoor zorgen dat het relevante juridische kader, de administratieve capaciteit en het juiste bedrijfsklimaat aanwezig zijn. Ik vind dus dat het cohesiebeleid in het volgende financieel kader nog meer aan de agenda voor breder economisch bestuur moet worden gekoppeld.

Hoe zou het cohesiebeleid de EU (kunnen) helpen de band met de burgers te herstellen?

De beste manier waarop het cohesiebeleid zijn waarde aan de EU-burgers kan laten zien is door aan hun behoeften en verwachtingen te voldoen: werk en groei bewerkstellingen en bijdragen aan de aanpak van nieuwe prioriteiten zoals energiezekerheid, migratie, defensie en veiligheid.

De resultaten van het cohesiebeleid moeten natuurlijk ook doeltreffend wor-

den gecommuniceerd. Communicatie is een verantwoordelijkheid die wordt gedeeld met de lidstaten, lokale en regionale overheden. Regelgeving bevat een wettelijke verplichting om informatie te verschaffen over de projecten die door het cohesiebeleid worden gefinancierd, maar dan moeten wel de juiste distributiekanaalen worden gevonden en het juiste publiek worden benaderd om de boodschap over de voordelen van Europese steun verspreid te krijgen.

Bij concrete acties die moeten worden ondernomen, moeten alle bestaande instrumenten worden ingezet, moet worden samengewerkt met nationale, regionale en lokale autoriteiten en moet het gebruik van media- en sociale-mediacampanes worden afgewisseld met openbare debatten/evenementen die beide het bewustzijn verhogen en mensen de gelegenheid geven feedback te geven.

Diverse mensen en verenigingen met verschillende belangen hebben elk hun standpunten over het toekomstige meerjarig financieel kader (MFK) geuit. Ziet u een of meer rode draden in deze meningen, en zo ja, welke?

Ik vind het bemoedigend dat de sleutelrol die de EU-begroting in de Europese con-

structie speelt algemeen wordt erkend. Men beseft dat het voor stabiliteit zorgt en dat het een uiting is van solidariteit en de waarde van samenwerking. De vraag om de begroting beter te laten inspelen op veranderende politieke prioriteiten en het dichter bij de EU-burgers te brengen is zeker een rode draad.

Dit zijn natuurlijk terechte verwachtingen, maar er zijn verschillende manieren en meningen over hoe dit kan worden bereikt. In deze fase heb ik geen vooropgestelde ideeën over hoe het toekomstige MFK eruit moet zien ... Het is gewoon nog te vroeg om dat te zeggen. Ik heb natuurlijk wel mijn voorkeur, maar het is belangrijk dat ik open blijf staan voor de meningen van alle belanghebbenden en de uitkomst van het openbare debat over de toekomst van de EU van 27. ■

Cohesiebeleid: echte meerwaarde voor de regio's

Geconfronteerd met de huidige ontevredenheid in Europa, afgaande op de verschillende crises die op dit moment door Europa waaien, moet de Europese Unie gebruik maken van de meest doeltreffende beleidsmaatregelen. Het cohesiebeleid vormt hiervan een kernelement en heeft telkens weer bewezen een van de weinige beleidsvormen te zijn die de EU kunnen helpen het positieve imago te herstellen.

In de programmeringsperiode 2014-2020 is de Unie versterkt als belangrijk investeringsinstrument en als essentieel mechanisme voor de uitvoering van de Europese agenda. Als katalysator voor particuliere en publieke investeringen in Europese projecten en samenwerkingsverbanden met een grote meerwaarde kan het cohesiebeleid meer solidariteit bewerkstelligen tussen de EU-lidstaten en hun regio's en vooral tussen die regio's, bedrijven en burgers.

Het forum is voor de regio Wallonië een goede gelegenheid om, samen met de vele voorstanders van dit beleid, de meerwaarde van het cohesiebeleid te laten zien.

Tijdens de programmeringsperiode 2007-2013 werden er in Wallonië 10 996 banen gecreëerd door bedrijven en werkgelegenheidsmaatregelen gefinancierd door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, en werden

Paul Magnette
Minister-president van Wallonië

401 onderzoekers aangenomen als onderdeel van onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten. In het kader van initiatieven van het Europees Sociaal Fonds kregen een miljoen deelnemers, van wie het merendeel uitzonderlijk slecht toegang had tot werkgelegenheid, ondersteuning of een opleiding.

“Het cohesiebeleid vormt een kernelement en heeft telkens weer bewezen een van de weinige beleidsvormen te zijn die de EU kunnen helpen het positieve imago te herstellen.”

Ook moet het belang worden benadrukt van het ontwikkelen van een geïntegreerde aanpak voor regionale ontwikkeling, sterke ecosystemen en samenwerkingsverbanden met andere Europese regio's, en voor het ontwikkelen van een regionale strategie voor slimme specialisatie, wat een uiterst doeltreffende coördinatie-tool is geble-

ken. Deze aanpak moet niet alleen worden gehandhaafd maar zelfs verder worden ontwikkeld zodat het cohesiebeleid een belangrijk mechanisme wordt voor regionale strategieën die al in heel Europa in gang zijn gezet.

In het kader van de werkzaamheden geïnitieerd door het „Witboek over de toekomst van Europa”, is het van cruciaal belang dat het cohesiebeleid een centraal thema in de discussie blijft. Nu de 28, en binnenkort 27 lidstaten de essentie van het Europese project proberen te herstellen, moet de EU vervreemding van haar eigen burgers voorkomen door dit beleid van solidariteit tussen mensen te negeren. De EU moet dit beleid juist versterken om haar belangrijkste uitdaging ooit te overwinnen: de opkomst van een EU die kracht put uit uiteenlopende erfenissen en een gemeenschappelijke toekomst, en een EU die „met één stem spreekt, in al haar talen en vanuit al haar zielen”. ■

Wallonie

Bijstellen en voor groei gaan

Ontwikkelingen in de context van het cohesiebeleid van de EU betekenen een verandering van koers, gebaseerd op de erkenning van het belang van de territoriale benadering van regionale ontwikkeling.

Tegelijkertijd is de koers van de Griekse en Europese economie innig verbonden met ontwikkelingen op mondiaal economisch gebied. Op Europees niveau vereisen de aard van de crisis en de nieuwe nauwe interconnectie van de economieën een nieuwe vorm van internationaal begrip en gecoördineerde actie.

“Er wordt een beroep gedaan op het cohesiebeleid om een substantiële bijdrage te leveren aan inspanningen om nationale en regionale economieën te herstellen.”

Met het oog hierop is het cohesiebeleid een van de belangrijkste pilaren onder de structuur. Griekse regio's, waaronder de regio Kreta, hebben hier aanzienlijk van geprofiteerd, aangezien er de afgelopen twintig jaar gemeenschapsmiddelen ter waarde van ongeveer 64 miljard euro naar ons land zijn gevloeid.

Deze middelen hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van een aanzienlijk infrastructuurnetwerk, en zo ondernemerschap, modern openbaar bestuur en personele middelen verbeterd. Uit de

evaluatie van de periode 2007-2013 blijkt dat de structuurfondsen hebben gezorgd voor een toename van het bbp van 4%, met name in de convergentie-regio's. Bovendien zijn er 122 000 nieuwe kleine en middelgrote bedrijven opgericht en 322 000 banen gecreëerd. In totaal zijn door alle fondsen meer dan 940 000 nieuwe banen gecreëerd.

Aangezien veel Europese regio's zijn getroffen door de economische crisis, wordt er een beroep gedaan op het cohesiebeleid om een substantiële bijdrage te leveren aan inspanningen om nationale en regionale economieën te herstellen. Het regelgevingskader voor de periode 2014-2020 moedigt ons aan om de beschikbare middelen in te zetten voor die sectoren en activiteiten die tot de grootste groei leiden.

Het is een feit dat de toegevoegde waarde en doeltreffendheid van het cohesiebeleid nu wordt besproken door beleidsmakers, academici en andere geïnteresseerde partijen.

Als vertegenwoordiger van Kreta, een Europese eilandregio, wil ik benadrukken dat het cohesiebeleid een essentieel beleid is voor de vooruitgang van Europese regio's en de welvaart van de burgers. Het is een van de belangrijkste pilaren van de Europese Unie en moet na het eind van de huidige programmeringsperiode worden voortgezet. De mogelijkheid van aanvullende ondersteuning moet worden overwogen, zodat het beleid kan worden ingezet voor de rol waarvoor er een beroep op wordt gedaan.

Daarom is iedereen die een Europese regio vertegenwoordigt verplicht om de voordelen en het belang van dit beleid onder de aandacht te brengen, met als doel om het te beschermen tegen kort-

Stavros Arnaoutakis
Regionaal gouverneur van Kreta

zichtige politieke overwegingen. We zijn bereid mee te praten in een betekenisvolle dialoog voor het vaststellen van noodzakelijke institutionele aanpassingen, procedurevereenvoudigingen en strategische opties om het cohesiebeleid te versterken, die duidelijke gevolgen zullen hebben op zowel Europees als internationaal niveau. ■

Περιφέρεια Κρήτης
Region of Crete

Cohesiebeleid cruciaal voor brede innovatiemogelijkheden in alle Zweedse regio's

In de context van de huidige fricties binnen de EU is een sterk cohesiebeleid belangrijker dan ooit.

Lena Micko
Voorzitter van de Zweedse
vereniging van lokale en regionale
overheden (SALAR)

De EU heeft momenteel te maken met grote uitdagingen. De vluchtelingenstroom legt een enorme druk, niet alleen op veel individuele lidstaten, maar ook op de Europese samenwerking als geheel. De uitkomst van het referendum in het Verenigd Koninkrijk heeft ook geleid tot fricties in de Europese cohesie. Bovendien wordt de EU voor aanzienlijke globale uitdagingen gesteld, zoals klimaatverandering, urbanisatie, vergrijzing en structurele uitdagingen op de arbeidsmarkt als gevolg van snelle technische ontwikkelingen. Deze uitdagingen moeten in het komende financiële kader zeker worden aangepakt.

Het bestaande cohesiebeleid pakt veel van deze uitdagingen al aan en draagt op lokaal en regionaal niveau bij aan mobilisatie. Dat is van cruciaal belang om concrete resultaten te bereiken. Ik ben ervan overtuigd dat dit beleid ook een prominente rol moet spelen in het komende meerjarig financieel kader.

Lokale overheden en regio's worden door middel van het cohesiebeleid gekoppeld aan het Europese project. De EU wordt op lokaal niveau zichtbaar en maakt door middel van deze investeringen een verschil voor burgers. Het cohesiebeleid kan een beslissende rol spelen in het herstellen van een deel van de verloren geloofwaardigheid van de EU.

In Zweden heeft het Europees Sociaal Fonds (ESF) een belangrijke rol gespeeld bij de hulp aan het grote aantal nieuw aangekomen immigranten in veel gemeenten en regio's. Er zijn bijvoorbeeld maatregelen voor begeleiding en taaltrainingen gefinancierd met als doel om nieuw aangekomen vrouwelijke immigranten te helpen om met hun professionele kwalificaties werk te vinden. Bij SALAR (de Zweedse vereniging van lokale overheden en regio's) zijn we echter van mening dat er een aantal aanpassingen in de aanpak nodig zijn.

We geloven dat de fondsen nog effectiever kunnen worden gebruikt om integratie-initiatieven te ondersteunen. We bevelen aan om binnen het ESF een specifiek werkgelegenheidsinitiatief voor nieuw aangekomen immigranten op te zetten, vergelijkbaar met het werkgelegenheidsinitiatief van de Europese Commissie voor jongeren dat in de huidige programmeringsperiode is gestart.

Een dergelijk initiatief zou gericht moeten zijn op de lidstaten en regio's waar de meeste immigranten zijn binnengekomen, en de doelstelling zou moeten zijn om omstandigheden voor integratie en opleiding van deze doelgroep te creëren. Zodoende zou het ESF kunnen voorzien in

“Lokale overheden en regio's worden door middel van het cohesiebeleid gekoppeld aan het Europese project. De EU wordt op lokaal niveau zichtbaar en maakt door middel van deze investeringen een verschil voor burgers.”

de competenties en vaardigheden die regionaal nodig zijn.

In Zweden speelt het cohesiebeleid ook een beslissende rol in de ondersteuning van innovatiewerkzaamheden in de regio. Slimme specialisatie is een bijzonder succesvolle werkmethode om middelen regionaal te concentreren. Het is gebaseerd op de specifieke sterke punten van elke regio en belangrijk voor de ontwikkeling van heel Europa. Als er in de volgende programmeringsperiode nog meer nadruk wordt gelegd op slimme specialisatie, zullen projecten strategischer aan elkaar worden gekoppeld, ontstaat er een betere synergie met andere EU-programma's en kunnen regio's in heel Europa elkaar beter aanvullen en beter samenwerken. ■

Swedish Association
of Local Authorities
and Regions

Alle 290 gemeenten en 20 lokale raden en regio's van Zweden zijn lid van SALAR. SALAR vertegenwoordigt en handelt namens hen, met als missie het hun bieden van betere omstandigheden voor zelfbestuur.

<https://skl.se/english>

Lokaal werken om regionale ongelijkheden te overwinnen

In Tsjechië bestaan voorwaarden voor lokale overheden om toegang te krijgen tot Europese subsidies uit minder bureaucratie, minder controles en een beter systeem.

Tijdens de programmeringsperiode 2007-2013 hebben lokale overheden in Tsjechië met behulp van Europese subsidies meer dan 23 000 projecten voor meer dan 153 miljard CZK (ong. 5,46 miljard EUR) geïmplementeerd. EU-fondsen hebben dus een belangrijke rol gespeeld in financiering van de overheidssector en doen dat nog steeds. Hierdoor kon aanzienlijk worden geïnvesteerd in bijvoorbeeld het milieu en konden kleinere projecten worden ondersteund die noodzakelijk zijn voor lokale ontwikkeling.

Voor een bepaalde plaats en de bevolking konden steden en dorpen twee keer zoveel geld uit Europese fondsen krijgen als er voor de eerste programmeringsperiode beschikbaar was. Het gebruik van economische, sociale en territoriale cohesiebeidsfondsen was een van de grootste voordelen blijven die Tsjechië kreeg met toetreding bij de EU en zal dit naar verwachting blijven.

Als het gaat om effectieve absorptie moet het toekomstige cohesiebeleid worden gebaseerd op resultaten van de regionale en nationale strategieën van de individuele lidstaten. Eenvoudig gezegd moet het worden gebaseerd op specifieke behoeften van een bepaald land. De juiste omstandigheden op het gebied van samenwerking met regionale partners laten nauwkeuring zien waarop het cohesiebeleid moet worden gericht en waar dus steun nodig is.

František Lukl
Voorzitter van de Vereniging van steden en gemeenten van de Republiek Tsjechië

“Instrumenten van het cohesiebeleid vormen een zware administratieve last en ingewikkelde, niet-uniforme regels die moeilijk te volgen zijn, vooral voor kleinere steden en gemeentes.”

De daadwerkelijke behoeften van een gebied kunnen alleen lokaal van onderaf worden vastgesteld. De territoriale benadering moet dus worden bevorderd. Daarom moeten toekomstige oproepen zijn gericht op het overwinnen van regionale economische verschillen. Het is nu duidelijk dat het cohesiebeleid niet op economische en investeringsthema's moet worden gericht, maar dat ernaar moet worden gestreefd om afgelegen landelijke en bergachtige gebieden en interne perifere gebieden aantrekkelijker te maken door hun groei te stimuleren en de lokale werkgelegenheid en levenskwaliteit te verhogen. Het doel moet zijn dat mensen in deze gebieden blijven om hun regio verder te ontwikkelen.

Als voorzitter van de Vereniging van steden en gemeenten van Tsjechië en burgemeester van de Tsjechische stad Kyjov wil ik erop wijzen dat gemeenten door enkele belemmeringen worden beperkt in hun mogelijkheden om instrumenten van het cohesiebeleid te gebruiken. Dit zijn voornamelijk de zware administratieve last en ingewikkelde, niet-uniforme regels die moeilijk te volgen zijn, vooral voor kleinere steden en gemeenten. Daarom slagen deze lokale overheden er minder goed in om Europese subsidies aan te trekken.

Een ander groot probleem in Tsjechië is het ingewikkelde controlesysteem. Er zijn verschillende controleorganen die dezelfde projecten controleren en daarbij vaak tot verschillende conclusies komen. Hierdoor zijn gemeenten voortdurend bang voor sancties. Dit doet geen goed aan de stabiliteit van het systeem om Europese subsidies aan te trekken en ontmoedigt veel lokale overheden volledig om door de EU gefinancierde projecten op te zetten.

Bij de voorbereiding van de volgende programmeringsperiode moeten lokale informatie en kennis in overweging worden genomen. De administratie die nodig is voor Europese projecten moet worden verminderd, het subsidiesysteem vereenvoudigd en controles gestroomlijnd. Alleen dan zullen lokale overheden zin (en moed :-)) hebben om projecten op te zetten die met Europese subsidies worden gefinancierd en het hoofddoel van het cohesiebeleid om regionale ongelijkheden te reduceren verder na te streven. ■

Svaz měst a obcí
SMO
ČESKÉ REPUBLIKY

De Vereniging van steden en gemeenten van Tsjechië is een vrijwillige, apolitieke en niet-gouvernementele organisatie die werd opgericht als een belangengroep voor juridische entiteiten:

<http://www.smocr.cz/default.aspx?languageCode=EN>

Bewustzijn en perceptie bij de burgers van het EU-regionaal beleid groeien

De meest recente enquête van Eurobarometer speciaal over het regionaal beleid (voorjaar 2017) verschaft heel wat interessante gegevens die wederom nuttige aanwijzingen geven voor iedereen die zich bezig houdt met de communicatie over het regionaal beleid van de EU.

Het Europees solidariteitsfonds is heel populair

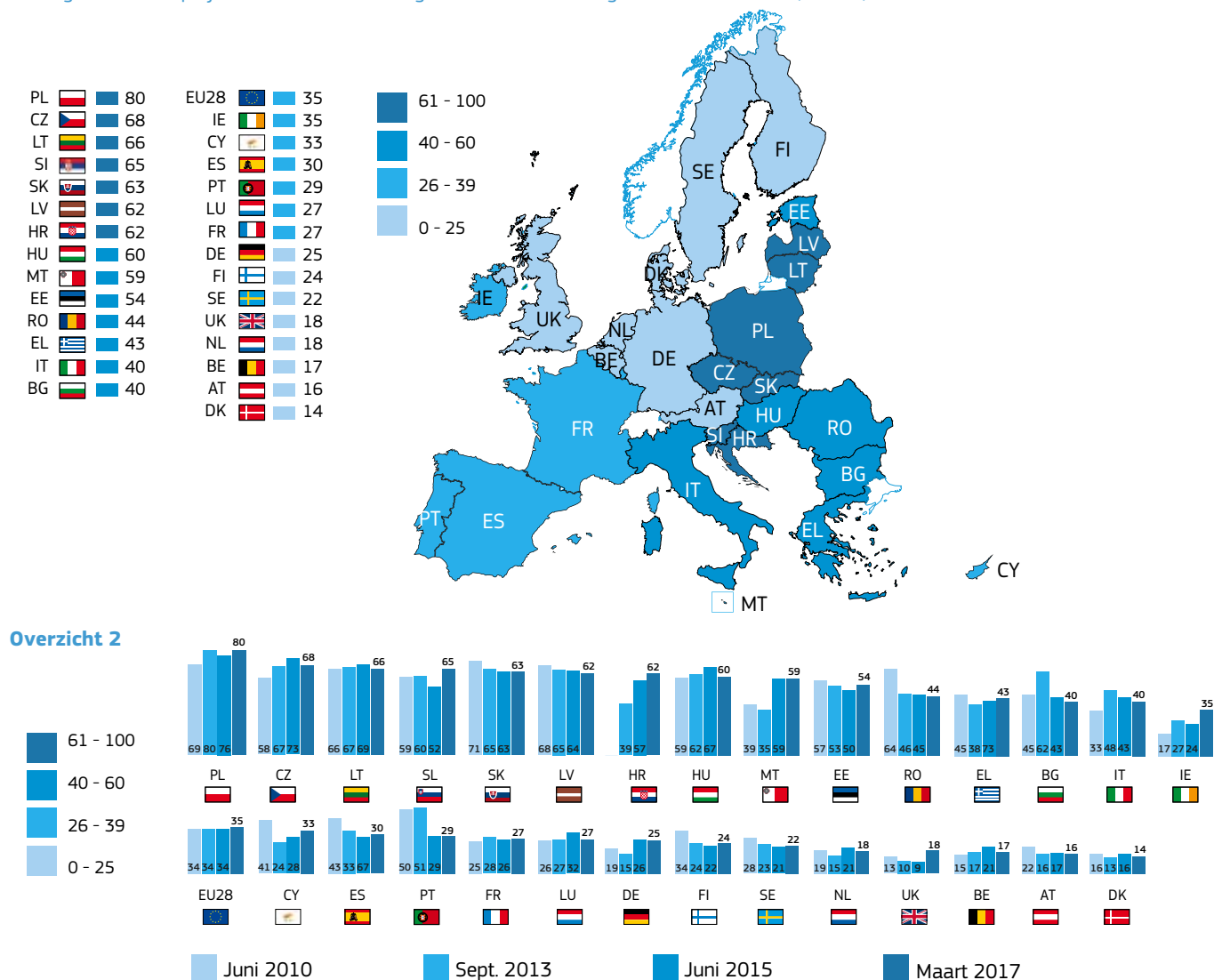
Burgers werd voor het eerst gevraagd naar het Europees Solidariteitsfonds. Een indrukwekkend percentage van 59% zei

ervan gehoord te hebben (waarvan 38% niet zeker wist of het in hun land was gebruikt). Dit indrukwekkende resultaat kan worden gekoppeld aan de aandacht die er op nationale prime-time televisiejournalen in heel Europa werd gegeven aan rampenbestrijding.

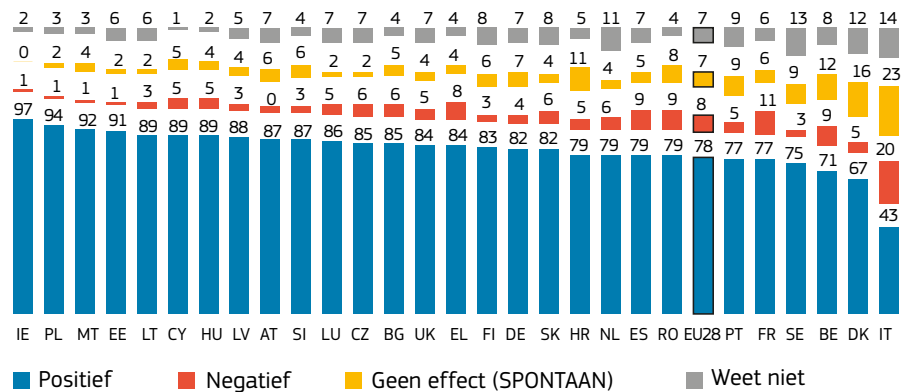
Meer bewustzijn en een positieve perceptie

Bewustzijn van projecten op het gebied van regionaal beleid ligt op EU-niveau iets hoger dan bij de vorige enquête in 2015: 35% van de respondenten zei dat ze hadden gehoord over projecten in hun stad of regio die door de EU werden medegefinancierd. Dit is een stijging van 1 procentpunt (pp). Er zijn aanzienlijke verschillen tussen landen, variërend van Polen (80%), Tsjechië

Overzicht 1 en 2 Europa verschaft financiële steun aan regio's en steden. Hebt u wel eens gehoord over door de EU gefinancierde projecten die een verbetering betekenden voor het gebied waar u woont? (% – JA)

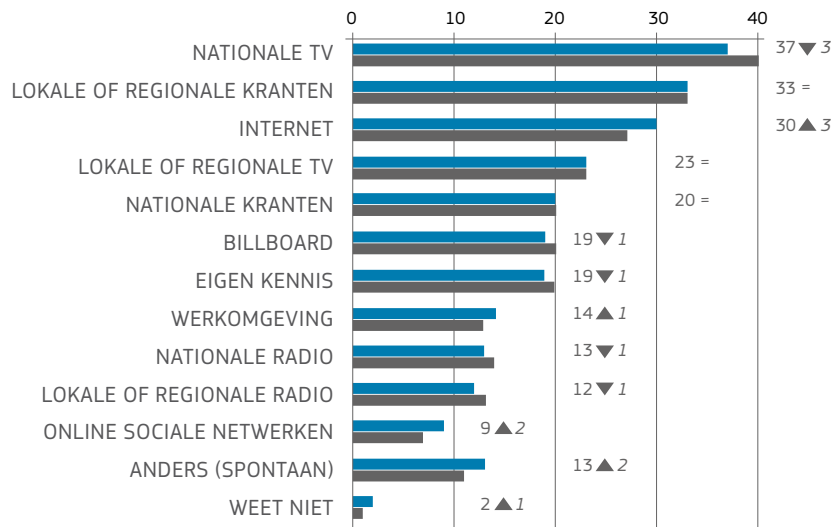

Overzicht 3 Als u denkt aan alle projecten waarover u hebt gehoord, zou u dan zeggen dat de steun een positief of een negatief effect heeft gehad op de ontwikkeling van uw stad of regio? (% – JA)

Overzicht 4 Waar hebt u erover gehoord? En wanneer? (meerdere antwoorden mogelijk) (% – EU)

Maart 2017
Juni 2015

(68%) en Litouwen (66%) tot 14% in Denemarken, 16% in Oostenrijk en 17% in België. Zie **overzicht 1** voor details.

Slovenië (+13 pp), Ierland (+11 pp) en het Verenigd Koninkrijk (+9 pp) laten de grootste stijging zien, terwijl Hongarije (-7 pp), Tsjechië en Luxemburg (-5 pp elk) te maken hebben met een daling van het bewustzijn. **Overzicht 2** benadrukt deze tendens.

Het heeft alleen zin om de aandacht van de burgers op EU-investeringen in de regio's te vestigen als ze als positief worden gezien. De resultaten zijn bemoedigend: van de respondenten die zeiden zich bewust te zijn van dergelijke projecten had 78% een positieve opinie over de invloed ervan (zie **overzicht 3**). Dit is 3 pp meer dan bij de vorige enquête. In het algemeen erkent minstens twee derde van de burgers in alle lidstaten, met uitzondering van Italië, de positieve effecten van deze investeringen, waarbij Ierland (97%), Polen (94%) en Malta (92%) de lijst aanvoeren.

Welke media moeten de prioriteit krijgen?

De enquête geeft ook een gedetailleerde analyse van het soort media waar burgers over projecten van het Europees regionaal

beleid horen. In grote lijnen blijft tv (nationale en regionale televisie gecombineerd) de belangrijkste bron en werd in 60% van de gevallen genoemd, gevolgd door kranten (regionale en nationale) met 53% en daarna internet en sociale media die gezamenlijk in 39% van de gevallen werd benoemd (er waren meerdere antwoorden mogelijk). Met 19% van de gevallen spelen billboards en gedenkplaten ook een belangrijke rol (zie **overzicht 4**).

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN IN EEN OOGOPSLAG IN LANDENSPECIFIEKE INFORMATIEBLADEN

Lezers die geïnteresseerd zijn in de belangrijkste bevindingen voor een bepaald land kunnen online in de nationale taal/talen en in het Engels de informatiebladen over het regionaal beleid per land bekijken (zie: <http://europa.eu/!fp74dJ>). Voor een gedetailleerde analyse per land, adviseren we het verslag van Eurobarometer of zelfs de gegevenssets beter te bekijken.

ESI-fondsen optimaal benutten

Panorama spreekt met Mari Kiviniemi, plaatsvervangend secretaris-generaal van de OESO. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) legt het belang uit van plaatsgebaseerde initiatieven en de doeltreffende coördinatie en toepassing van Europese financieringsinstrumenten voor betere investeringen en de gevolgen daarvan op lokaal, nationaal en regionaal niveau in de hele EU.

Wat is de algemene visie van de OESO op de Europese Structuur- en investeringsfondsen (ESIF)?

De ESIF vormen een belangrijke, plaatsgebaseerde dimensie in de beleidsinstrumenten van de EU. De afgelopen jaren zijn deze fondsen langzaam maar zeker deel gaan uitmaken van het algehele pakket aan structuurbeleid, waarbij de nadruk steeds meer is komen te liggen op belangrijke factoren die economische groei mogelijk maken, zoals infrastructuur, innovatie en vaardigheden. De ESIF moeten zich blijven richten op deze groeiverbeterende doelstellingen en de toenemende druk weerstaan om dergelijke fondsen aan te wenden voor andere behoeften. In dergelijk beleid moeten echter belangrijke aanvullende overwegingen worden meegenomen. De eerste daarvan is de noodzaak om te differentiëren in de verschillende regio's, om te garanderen dat er voorrang wordt gegeven aan de dringendste behoeften van elke plaats. De tweede overweging is om te zorgen voor additionaliteit ten opzichte van regionaal EU-beleid, om te garanderen dat de fondsen nationale

overheidsuitgaven aanvullen, en niet vervangen, en dat ze doeltreffend worden besteed. De derde, maar niet minder belangrijke, overweging is om ervoor te zorgen dat de fondsen op de verschillende overheidsniveaus goed worden gecoördineerd en in lijn zijn met investeringsbeslissingen in nationale, regionale en lokale kringen, wat de investeringsdoeltreffendheid ten goede komt.

Welke rol moeten deze fondsen spelen in de EU-begroting en, meer in het algemeen, in het bereiken van de economische beleidsdoelen?

Vergeleken met de OESO-normen behoort het systeem voor prestatie- en resultaatgerichte begrotingen van de EU tot de meest geavanceerde van het normenregister voor prestatiebegrotingskaders. Volgens een OESO-analyse, die momenteel wordt afgerond, bevatten EU-begrotingspraktijken veel effectieve en innovatieve aspecten waaruit lessen kunnen

“ ESI-fondsen vormen een van de weinige instrumenten voor solidariteit tussen verschillende EU-landen, wat met name belangrijk is voor landen in de eurozone zonder intergouvernementele begrotingsoverschrijvingen. ”

worden getrokken door nationale overheden die hun eigen agenda voor de hervorming van prestatiegerichte begrotingen onder de loep nemen. Met name de op resultaten gerichte EU-begroting is een waardevol initiatief, dat is gericht op het nog duidelijker maken van verbanden tussen besteed geld en de zichtbare gevolgen daarvan. De OESO ziet ruimte voor nog meer voordelen voor EU-begrotingspraktijken, door *ex ante* en *ex post* duidelijke, beknopte formuleringen van economische doelstellingen en andere beleidsdoelstel-

“ *Een unieke eigenschap van de ESI-fondsen is het langere tijdsbestek van de geformaliseerde verbintenis. Die is, met meer dan zeven jaar, langer dan die van territoriaal beleid in landen buiten Europa.* ”

lingen op te stellen, om zowel het Parlement als de Raad te helpen meer betrokken te raken bij de essentie van het begrotingsbeleid van de EU.

De EU-begroting financiert, in lijn met de OESO-agenda op het gebied van inclusieve groei, acties die zowel groei- als cohesiedoelstellingen aanpakken. Aangezien de fondsen sterk zijn gericht op investeringen, moeten ze tot doel hebben de productiviteitsgroei van Europese economieën te vergroten. Tegelijkertijd vormen de fondsen een van de weinige instrumenten voor solidariteit tussen verschillende EU-landen, wat met name belangrijk is voor landen in de eurozone zonder intergouvernementele begrotingsoverschrijvingen. Er bestaan echter belangrijke vraagstukken met betrekking tot het soort investeringen dat wordt gedaan, aangezien de door Europa toegevoegde waarde mogelijk minder duidelijk is, met name wanneer middelen worden gebruikt voor kortetermijnoplossingen.

Welke belangrijke voorwaarden moeten er worden gesteld om de gevolgen van de fondsen te maximaliseren en om ze doeltreffend te implementeren?

Het is belangrijk dat ESIF-investeringen groeivriendelijk zijn, zodat de gevolgen ervan op de samenstelling en doeltreffendheid van overheidsfinancieringen zo groot mogelijk is. Als ze worden ingezet om nationale overheidsfondsen en privé-investeringen te concentreren, kunnen ze meer investeringen en productiviteit stimuleren. Gezonde bestuurskaders waarmee investeringen op verschillende overheidsniveaus beter kunnen worden gecoördineerd en administratieve capaciteit kan worden bevorderd, zijn van

essentieel belang om de gevolgen van de fondsen op nationaal en subnationaal niveau te optimaliseren. Om deze wederzijdse afhankelijkheid van overheidsinvesteringen in goede banen te leiden, heeft de OESO twaalf grondbeginselen voor effectieve overheidsinvesteringen op verschillende overheidsniveaus opgesteld, die worden onderschreven door het EU-Comité van de Regio's. De richtlijnen behandelen het beheersen van uitdagingen met betrekking tot verticale coördinatie, horizontale coördinatie in verschillende jurisdicties voor het doen van investeringen op de relevante schaal, subnationale capaciteiten en brede kadervoorwaarden voor effectieve overheidsinvesteringen.

In de OESO-aanbeveling wordt benadrukt dat er bestuursinstrumenten nodig zijn om deze coördinatie in goede banen te leiden, wat niet spontaan gebeurt. Deze instrumenten zijn onder andere dialoogplatformen, medefinancieringsovereenkomsten en financiële coördinatiestimuleringsmaatregelen. Voorwaarden kunnen, onder bepaalde omstandigheden, ook zorgen voor beter beheer van overheidsinvesteringen. In de EU zorgen *ex-antevoorwaarden*, ingevoerd in de financieringsperiode 2014-2020, voor een rechtstreeks verband tussen door de ESI-fondsen medegefinancierde investeringen en beleid op EU-niveau. Ook zetten ze aan tot beleidshervormingen om betere implementatie van fondsen te promoten.

Wat vindt u van het Europese cohesiebeleid en deze fondsen in vergelijking met ander territoriaal beleid in landen buiten de EU?

Het is extreem moeilijk om te evalueren welke gevolgen beleid heeft op de prestaties van één bepaald land, of een

bepaalde regio of lokale economie. Wat betreft ESIF: de afgelopen tien jaar hebben veel landen waar deze fondsen convergentie mogelijk hebben gemaakt, in de nasleep van de financiële crisis ook te maken gekregen met fiscale consolidatie/aanscherping. Dat heeft geleid tot een sterke inkrimping van overheidsinvesteringen in Europa. In deze periode waren deze fondsen echter een van de weinige stabiele bronnen die investeringen mogelijk maakten, met name voor subnationale overheden.

Een unieke eigenschap van de ESIF is het langere tijdsbestek van de geformaliseerde verbintenis. Die is, met meer dan zeven jaar, langer dan die van territoriaal beleid in landen buiten Europa. De ESIF biedt dus een instrument voor structurele beleidsaanpassingen op de lange termijn, om regionale economieën te helpen te anticiperen en zich aan te passen, en zo bewoners overal de mogelijkheid te geven levensvatbare ontwikkelingsmogelijkheden te vinden. In onze onderzoeken over landen in de hele OESO komen twee belangrijke factoren naar voren voor het opstellen van succesvol territoriaal beleid. De eerste is de noodzaak om effectieve verbanden tussen steden en landelijke gebieden tot stand te brengen op het gebied van infrastructuurbeleid, ruimtelijke ordening, arbeidsmarktintegratie en bestuursreacties. De tweede factor is het belang van de sector verhandelbare goederen en diensten, oftewel van de blootstelling aan internationale concurrentie, voor het inhaalproces van achterstandsregio's. Uit onze onderzoeken blijkt dat de inhaalregio's geneigd zijn meer gespecialiseerd te zijn in deze handelsactiviteiten. ■

Territoriale instrumenten voor regionale en lokale prioriteiten

Duurzame ontwikkeling van Europa als geheel zal niet alleen de economische aantrekkelijkheid verbeteren, maar ook het vermogen om nu en in de toekomst verschillende financiële, economische en sociale crises op te lossen.

Het fundamentele belang van het cohesiebeleid is een direct gevolg van het Verdrag van Lissabon dat nog steeds voortduurt. Het elimineren van ontwikkelingsongelijkheden is een beslissende factor in de wereldwijde concurrentiepositie van Europa. Dit komt vooral tot uitdrukking in de bevestiging van de EU-instellingen dat elke euro die wordt geïnvesteerd in het cohesiebeleid gemiddeld 2,75 EUR opbrengt, ondanks de buitensporige bureaucratie en complexiteit van de beleidsinstrumenten.

Andrzej Porawski
Uitvoerend directeur van de
Vereniging van Poolse steden

“Er is een radicale verandering nodig van de manier waarop EU-burgers worden geïnformeerd over de effecten van het cohesiebeleid.

Hoewel deze effecten onmiskenbaar zijn, zijn burgers er nauwelijks mee bekend.”

Door meerdere delen van Europa sneller te ontwikkelen wordt niet alleen het tot dan toe onbenutte inherente potentieel geactiveerd, maar worden deze gebieden ook aantrekkelijker voor investeerders, toeristen en andere partners uit de hele wereld.

Het cohesiebeleid zorgt ook voor meetbare resultaten in bijvoorbeeld Polen met de ontwikkeling van gebieden die onder het speciale programma voor „Oost-Polen” vallen en met de ontwikkelingsindicatoren voor plattelandsgebieden die op dit moment sneller stijgen dan in de steden.

De concentratie aan steunverlening op prioritaire gebieden is een van de grote voordelen van het cohesiebeleid. Natuurlijk kunnen de prioriteiten voor de nieuwe programmeringsperiode worden aangepast om ze beter te laten aansluiten op de snel veranderende behoeften en uitdagingen. Het moet echter ook meer flexibiliteit mogelijk maken bij het vaststellen van gedetailleerde doelstellingen in prioritaire gebieden.

Vanuit dit perspectief is het belangrijk om regionale en lokale overheden de middelen te geven om objectieven voor goedgekeurde interventiegebieden in detail te specificeren. Regionale en lokale (met betrekking tot stedelijke functionele gebieden) operationele programma's moeten de instrumenten vormen om het cohesiebeleid te implementeren. Regionale overheden of consortia van lokale overheden moeten deze programma's uitvoeren, die in overeenstemming met het beginsel van territoriale oriëntatie van de steunverlening moeten worden opgezet en geïmplementeerd.

Territoriale instrumenten moeten gericht zijn op de uitdagingen die functionele stedelijke gebieden hebben om het gebruik van lokale middelen te optimaliseren en het woon- en bedrijfsklimaat te verbeteren. Zulke instrumenten zijn ook nodig om plattelandsgebieden beter in het ontwikkelingsproces in te sluiten. Vanwege de specifieke aard die uitdagingen in deze gebieden hebben, moeten er territoriale instrumenten binnen operationele programma's worden gecreëerd die ook rekening houden met de middelen van het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling.

Er is een radicale verandering nodig van de manier waarop EU-burgers worden geïnformeerd over de effecten van het cohesiebeleid. Hoewel deze effecten onmiskenbaar zijn, zijn burgers er nauwelijks mee bekend omdat ze zich niet bewust zijn van het belang van de economische, ecologische, culturele en maatschappelijke resultaten van het beleid. Het cohesiebeleid kan als beste bijdragen om de identiteitscrisis in de EU te overwinnen, vooral omdat zowel de begunstigde gebieden als de meer ontwikkelde regio's profiteren van de effecten ervan, bijvoorbeeld in de vorm van extra bestellingen, groei van export, kapitaaluitgaven en nieuwe banen. ■

De Vereniging van Poolse steden helpt steden in het land bij hun sociale en economische ontwikkeling en bij het verspreiden van goede praktijken op het gebied van modern en innovatief bestuur van gemeenschappen. De vereniging werkt met publieke en particuliere entiteiten om de best mogelijke voorwaarden te scheppen voor steden om openbare diensten van de hoogste kwaliteit te kunnen bieden:
<http://www.zmp.poznan.pl/en>

Flexibiliteit, vereenvoudiging, concurrentievermogen en innovatie voor het cohesiebeleid van na 2020

Momenteel wordt de Europese Unie geconfronteerd met onvoorziene uitdagingen van een ongekende schaal. Er is een sterke behoefte om op particuliere en publieke investeringen te concentreren, om het concurrentievermogen van de EU te vergroten en meer samenhang te bewerkstellings tussen verschillende strategieën en hun links met nationale, sectorale en regionale strategieën.

Het cohesiebeleid blijft het belangrijkste investeringsbeleid en kan aanzienlijk bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van Europa om economische, sociale en territoriale cohesie in Europa te bereiken. Deze doelstellingen zijn relevanter dan ooit, gezien de crisis die het Europese project in zijn kern heeft getroffen.

De commissie regionale ontwikkeling heeft goed gecoördineerd met de Europese Commissie, de Raad, het Comité van de regio's en interregionale samenwerkingsorganisaties en heeft zich gericht op het ondersteunen en controleren van de tenuitvoerlegging van het cohesiebeleid, het algehele effect ervan en het schetsen van de tendensen voor de toekomstige ontwikkeling.

Het gemoderniseerde cohesiebeleid van de toekomst moet zijn gebaseerd op een prestatiegerichte begroting, ex-antevoorwaarden en thematische concentratie en tegelijkertijd meer flexibiliteit mogelijk maken om te kunnen inspelen op specifieke behoeften die zich plotseling voor-

Iskra Mihaylova
Voorzitter van de commissie regionale ontwikkeling van het EP

doen. Links met het Europees semester en het economisch bestuursproces van de EU moeten worden gehandhaafd zodat het juiste kader voor investeringen van de Europese Structuur- en investeringsfondsen ontstaat.

Europese territoriale samenwerking (Interreg) is doeltreffend gebleken en heeft voor meerwaarde van de EU-doelstellingen gezorgd door bij te dragen aan de versterking van territoriale cohesie. Als zodanig moet het ook na 2020 een belangrijk instrument blijven.

“*Het structurele hervormingsprogramma van de EU zal bijdragen aan het doeltreffende en doelmatigere gebruik van fondsen van de Unie.*”

Verstedelijking wordt in de komende decennia de bepalende tendens, wat betekent dat EU-beleidsvormen met invloed op steden beter moeten worden gecoördineerd.

De prioriteiten van de EU, nationale behoeften en regionale en lokale behoeften moeten beter worden gecoördineerd. In dit kader zal een verdere verlenging van het structurele hervormingsprogramma van de EU bijdragen aan het doeltreffende en doelmatigere gebruik van fondsen van de Unie. Betere complementariteit bij de tenuitvoerlegging van ESI-fondsen, EFSI en andere financiële instrumenten moet worden gegarandeerd om landen en regio's te helpen nieuw groeipotentieel aan te boren en hun productiviteit en concurrentievermogen te vergroten.

Graag wijs ik op het belang van verlenging van het EFSI en de voltooiing van de herziening van het financieel reglement 2014-2020 en de daaraan ondergeschikte handelingen. Zij banen de weg voor flexibiliteit, vereenvoudiging, hefboomwerking en meer investeringen.

Het is heel belangrijk om mechanismen en brede geïnstitutionaliseerde platformen voor samenwerking op te zetten die de successen en beste praktijken bij de tenuitvoerlegging van de ESI-fondsen zichtbaarder maken en voor meer bewustzijn zorgen. ■

Europees Parlement

Een dubbele visie voor het cohesiebeleid na 2020

Burgemeesters van de grensoverschrijdende tweelingstad Valga en Valka presenteren hun visie en dromen voor de periode na 2020 voor het regionaal een stedelijk beleid van de EU.

De steden Valga (Estland) en Valka (Letland) vormen een van de levendigste voorbeelden hoe twee buurlanden de basiswaarden van de EU uitvoeren. Deze basiswaarden zijn gericht op vrij verkeer van mensen, werknemers, kapitaal en van diensten die de ontwikkeling in Letland en in Estland bevorderen. Daarom zijn gezamenlijke projecten noodzakelijk voor het leven en de toekomst.

“Valga-Valka wil graag model staan voor soortgelijke gebieden en steden omdat we de ervaring, de goede wil en plannen hebben voor een gemeenschappelijke ontwikkeling.”

Deze samenwerking wordt nog verder verstrekt met behulp van het EU-project „Ontwikkeling van het centrum van de tweelingstad Valga-Valka”, dat tevens een opmerkelijk voorbeeld is van hoe de EU voor regionale ontwikkeling zorgt. Ook

Vents Armands Krauklis
Burgemeester van Valka (LV)

Kalev Härk
Burgemeester van Valga (EE)

dient te worden gezegd dat architecten uit Spanje, Estland, Letland en Italië deze visies in realiteit zullen omzetten.

We hopen dat we met extra steun van de Letse en Estlandse regeringen en EU-instellingen stappen kunnen zetten om echt als één stad te gaan functioneren, met een gezamenlijke hogeschoolde medische dienst, een beter onderwijsstelsel, gemeenschappelijk bedrijfsontwikkeling en arbeidsmarkt.

Verschillen in wetgeving, waaronder belastingen, mogen deze ontwikkeling niet belemmeren. Voor tweelingsteden zijn er op Europees niveau speciale wetten en overeenkomsten tussen staten nodig.

Valga-Valka wil graag model staan voor soortgelijke gebieden en steden omdat we de ervaring, de goede wil en plannen

hebben voor een gemeenschappelijke ontwikkeling. Nu de toekomst van de EU ter discussie staat, kan ons succesverhaal uitstekend als voorbeeld dienen om Eurosceptici te overtuigen dat de EU de enige optie is om concurrerend te zijn in deze wereld. ■

1 city, 2 states

VALGA • VALKA

Cohesie door inclusie: dat is onze uitdaging voor de toekomst

We horen vaak dat de Europese Unie ver van de mensen af staat en zich alleen bezighoudt met grootschalige economische beleidsmaatregelen. Graag zou ik deze critici willen uitnodigen om Santa Coloma de Gramenet te bezoeken en te ontdekken hoe een structuurbeleid direct en merkbaar het leven van veel mensen heeft veranderd.

Xavier Valderrama
Coördinator van Europese
projecten voor stedelijke
ontwikkeling, Gemeenteraad van
Santa Coloma de Gramenet

In Santa Coloma de Gramenet in Catalonië genieten de mensen van de prachtige herstelde natuurlijke omgeving van Parc del Besòs, gaan ze naar de openbare bibliotheek tegenover een gemeentebedrijf, zwemmen in het sportcomplex of winkelen op Fondo Market terwijl ze wachten tot hun kinderen uit de openbare kinderopvang in hetzelfde gebouw komen. Een groot deel van deze route kan ook worden gevolgd door straten die, net als de hierboven genoemde gebieden en infrastructuren, financiering via het cohesiebeleid hebben ontvangen.

In een grootstedelijke stad met weinig financiële middelen zoals die van ons zagen we van meet af aan de noodzaak in om financiering te waarborgen om onze projecten te implementeren. Dit hebben we gedaan via het communautaire initiatief URBAN, een onderdeel van de Structuurfondsen, voor specifieke stedelijke acties in het operationele programma voor Catalonië. En we blijven dat doen gedurende de periode 2014-2020 door geïntegreerde duurzame strategieën voor stedelijke ontwikkeling.

We zien deze kansen als een onderdeel van een voortdurend proces om de stad evenwichtiger en meer zelfvoorzienend te maken. Bovendien hebben we een geïntegreerde benadering van duurzaamheid, publieksparticipatie en nieuw lokaal bestuur aan ons bestaande plaatselijke erfgoed toegevoegd.

„Graag zou ik deze critici willen uitnodigen om Santa Coloma de Gramenet te bezoeken en te ontdekken hoe een structuurbeleid direct en merkbaar het leven van veel mensen heeft veranderd.“

Hoewel de ervaring met het Cohesiebeleid zeer gunstig is geweest, blijven er enorme uitdagingen bestaan voor alle Europese steden, waarvan de meest verontrustende het groeiende aantal mensen is dat het risico van sociale uitsluiting loopt. De economische crisis heeft een grotere onge-

lijkheid veroorzaakt in onze maatschappijen en het is een van de belangrijkste redenen voor de politieke onverschilligheid die alle bestuursniveau betreft. Na wat ik zojuist heb uitgelegd over de noodzaak van participatie in de EU ter verbetering van de levenskwaliteit van mensen, en ondanks de inspanningen die zijn gedaan om dit over te brengen, kan de paradox zich voordoen waarbij het publiek instellingen de schuld blijft geven en verantwoordelijkheid in de schoenen blijft schuiven indien bestuursniveaus afstandelijker worden.

Daarom moet het nieuwe Cohesiebeleid voor de periode na 2020 zijn prioriteiten voor sociale inclusie binnen al zijn regionale beleidskaders herbevestigen. En daarbij zou specifiek, als een vereiste, naar voren moeten worden gebracht dat strategieën voor stedelijke ontwikkeling een plan moeten bevatten om sociale uitsluiting tegen te gaan, met kwantificeerbare doelstellingen, en dat deze prioriteit meer financiering zou moeten krijgen. Vanaf nu zouden de strategieën in onze dorpen en steden zich moeten richten op stedelijke ontwikkeling die duurzaam, geïntegreerd en inclusief is. Niemand in de maatschappij zou in de steek moeten worden gelaten. We kunnen cohesie alleen bereiken door inclusie, en we kunnen alleen groeien door middel van meer binding. ■

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

INTERVIEW MET MICHAEL STORPER,
PROFESSOR ECONOMISCHE GEOGRAFIE
AAN DE LONDON SCHOOL OF ECONOMICS

Regio's zijn belangrijker dan ooit in een geglocaliseerde wereld

Vlak voor de publicatie van de reflectienota over beheersing van de globalisering door de Commissie werd er een seminar op hoog niveau georganiseerd over „Globalisering: waarom regio's belangrijk zijn” om de geografie van groei, banen en ongelijkheden in Europa te bespreken, omdat globalisering, technologische verandering en duurzame ontwikkeling op alle EU-regio's een andere invloed hebben. Professor Michael Storper nam deel aan dit seminar.

U begon uw presentatie met een citaat uit The Economist: „Regionale ongelijkheid blijkt politiek te gevaarlijk om te negeren” en u vervolgde dat deze ongelijkheid meer nadruk legt op ons dilemma of we moeten investeren in meer ontwikkelde gebieden of juist in minder ontwikkelde regio's. Wat is belangrijker: efficiëntie of gelijkheid?

Voor deze bijeenkomst op hoog niveau heb ik samengewerkt met mijn collega's **Simona Iammarino** en **Andres Rodriguez-Pose** aan een studie met de naam „Regionale ontwikkeling in het Centrum van Europa's economische toekomst”. We betogen dat het niet langer een simpele afweging is tussen efficiëntie en gelijkheid: het is een verouderd idee als „efficiëntie” betekent dat we alles moeten concentreren in de regio's met de hoog-

ste inkomsten en verwachten dat de voordelen vanzelf naar alle andere regio's zullen uitvloeien.

De mechanismen voor verbreiding zijn verzwakt: vaardigheden raken steeds meer geconcentreerd op steeds minder plekken; met innovatie gebeurt hetzelfde; migratie neemt af en wordt selectiever met een circuit voor geschoolde mensen en een voor minder geschoolde. Dit betekent op de lange termijn dat mensen die worden onderbenut in veel regio's hun talenten niet meer kunnen ontplooiën en het steeds moeilijker wordt om te migreren en ondernemers de markt niet doelmatig kunnen betreden.

Een beleid dat in alle regio's in de lange-termijncapaciteiten van mensen, bedrijven en individuen investeert zal dus effi-

“ We willen het voordeel van concentratie en specialisatie maar we willen de voordelen ook verdelen over meer regio's door bestaande belemmeringen voor innovatie, ondernemerschap, verwerving van vaardigheden en mobiliteit te overwinnen. ”

THE LONDON SCHOOL
OF ECONOMICS AND
POLITICAL SCIENCE ■

ciënter zijn dan een beleid dat ervan uitgaat dat geografische concentratie alle mensen in alle regio's ten goede zal komen. Maar het is geen geval van of-of: we moeten de grootstedelijke gebieden en clusters van wereldklasse in Europa blijven ondersteunen in het licht van de huidige mondiale concurrentie. Dit beleid is gebaseerd op een nieuwe definitie van het begrip „gelijkheid”: het verwerpt het oudere idee dat het van de meest succesvolle regio's naar alle andere regio's wordt geherdistribueerd en vervangt het door een definitie van gelijkheid die is gebaseerd op bevordering van ontwikkeling in alle regio's.

U noemt talenten en u weet misschien al dat het regionaal beleid een nieuw concept heeft geïntroduceerd: slimme specialisatie. Dit betekent in feite dat we regio's aanmoedigen hun eigen sterke punten en comparatieve voordelen te identificeren, en daarin te investeren. En in uw presentatie introduceert u ook een beleid gebaseerd op differentiatie. Ziet u overeenkomsten tussen deze twee?

Ja, wij stellen voor het concept van slimme specialisatie verder uit te diepen en te voorzien van extra hulpmiddelen om het nog effectiever te maken. Rea-

listisch gezien kan niet iedere regio zich in hetzelfde specialiseren: het heeft dus geen zin voor te stellen dat iedere regio maar moet proberen een kleine „Silicon Valley” te worden.

In plaats van een algemene aanpak om innovatie en specialisatie te bevorderen introduceren wij een concept van „ontwikkelingsclubs” die verwijzen naar regio's met verschillende inkomensniveaus per hoofd van de bevolking. De uitdagingen en doelen op korte termijn voor lage-, midden- en hoge-inkomensgebieden lopen sterk uiteen. Regio's doen er „slim” aan te begrijpen in welke ontwikkelingsclub zij zitten en welke slimme specialisatie op de middellange termijn voor hen realistisch is. Dit begrip maakt het concept slimme specialisatie nauwkeuriger.

Tot slot zou ik de titel van uw presentatie willen parafraseren: Globalisering: zijn regio's belangrijk?

In feite heeft globalisering ervoor gezorgd dat regio's steeds belangrijker worden, het is namelijk gebleken dat, terwijl globalisering de rijkdom over de wereld heeft verdeeld en er daardoor 500 miljoen Chinezen zijn die nu tot de wereldwijde middenklasse behoren, globalisering er tegelijkertijd voor heeft gezorgd dat rijkdom

en inkomens in alle landen ter wereld zich in grootstedelijke gebieden concentreren. Regio's zijn dus belangrijker dan ooit in een geglobaliseerde wereld. In dit kader willen we het voordeel van concentratie en specialisatie, maar we willen de voordelen ook verdelen over meer regio's door bestaande belemmeringen voor innovatie, ondernemerschap, verwerving van vaardigheden en mobiliteit te overwinnen. Deze belemmeringen worden op een bepaalde manier versterkt door huidige markt-tendensen en verspreidingsmechanismen zijn niet sterk genoeg om rijkdom en kansen te verspreiden.

Daarom stellen wij zogenoemde „plaatsgevoelige gedistribueerde ontwikkelingsstrategieën” voor. Dit zijn ontwikkelingsstrategieën die zijn aangepast aan de precieze maar uiteenlopende behoeften van clubs van regio's in Europa met lage, midden- en hoge inkomsten. Elk van deze clubs heeft een ander strategisch uitgangspunt. Daarom is er dus een andere mix van beleid en maatregelen voor ieder soort gebied. ■

De internationale dimensie van slimme specialisatie

Corina Crețu, Europese commissaris voor regionaal beleid, conferentie slimme regio's, Helsinki

Slimme specialisatie is een frisse plaatsgebaseerde aanpak van onderaf van innovatie en economische transformatie in Europa. Het bevat ook een sterke component van regionale ontwikkeling door innovatie met een perspectief voor alle regio's in Europa om de vruchten te plukken van de voordelen van door kennis gestuurde groei.

Slimme specialisatie opent nieuwe kansen voor interregionale samenwerking rondom gedeelde prioriteiten waarbij ze elkaars sterke punten aanvullen en het Europese model voor groei en integratie opnieuw vorm geven. De Europese Raad, het Europees Parlement en het Europees Comité van de Regio's benadrukken allemaal de behoefte om deze aanpak verder uit te bouwen¹.

Capaciteitsopbouw

De kern van het cohesiebeleid is ervoor te zorgen dat alle regio's concurrerend worden en hun kansen kunnen grijpen in de interne en wereldwijde markten. Een dergelijke capaciteitsopbouw kan echter niet in isolatie of met een zuiver naar

binnen gericht perspectief worden bewerkstelligd. Internationale ijkpunten en samenwerking zijn nodig om strategische capaciteiten te ontwikkelen, keuzen te maken, te worden uitgedaagd door kritische vrienden en partnerschappen op te bouwen. Dergelijke interregionale samenwerkingsnetwerken maken wederzijds leren over goed innovatiebestuur en voordelen van kennispillover mogelijk.

Naar buiten gerichte innovatiestrategieën

De ontwikkeling van slimme-specialisatiestrategieën is in de eerste plaats vaak gericht op bestuur² om veelbelovende investeringsgebieden in een regio te identificeren en zijn comparatieve concurrentievoordelen op te bouwen, maar daarbij werd vaak weinig aandacht besteed aan de andere regio's en hun comparatieve concurrentievoordelen. Veel regio's hebben zich sindsdien gerealiseerd dat internationale vergelijkingen en samenwerking het risico op dubbele of subkritische investeringen helpen voorkomen en de concurrentiepositie van hun slimme specialisatieprioriteiten helpen verscherpen. Door middel van interregionale samenwerking kunnen regio's gezamenlijk hun internationale concurrentievermogen in de mondiale waardeketens verbeteren.

1) Conclusie van de Raad van 10 juni 2016 over „een O&I-vriendelijker, slimmer en eenvoudiger cohesiebeleid”, Ontwerpresolutie van het Europees Parlement van 13 september 2016 over cohesiebeleid en onderzoeks- en innovatiestrategieën voor slimme specialisatie (2015/2278(INI)); Advies van het Comité van de Regio's van 22 maart 2017 over „Slimme-specialisatiestrategieën: gevolgen voor de regio's en de interregionale samenwerking”.

2) „Ondernemingsgezind ontdekkingsproces”: met lokale innovatieactoren om consensus te bereiken over sterke punten en prioriteiten.

Slimme specialisatie als een coördinatiemechanisme

Slimme specialisatie in naar buiten gerichte innovatiestrategieën gericht op differentiatie en aansluiting op andere regio's kan ook een krachtig mechanisme zijn om de kwaliteit van innovatie-investeringen te verbeteren. Zij maken gebruik van complementariteit tussen specialisaties in nieuwe Europese waardeketens. In de opkomende bio-economie specialiseren verschillende regio's zich bijvoorbeeld in verschillende bronnen voor biomassaproductie, in het verwerken van biokunststoffen of het toepassen hiervan in verschillende consumentenproducten.

Het concurrentievermogen van regio's en regionale clusters voor nieuwe groei en banen in dergelijke opkomende markten hangt af van het vermogen om elkaars middelen te coördineren en geïntegreerde oplossingen te bieden. Slimme specialisatie verschaft de middelen om samenwerkingspartners in heel Europa te identificeren.

Diversiteit als concurrentievoordeel

Diversiteit is Europa's grootste concurrentievoordeel in de samenwerking aan het ontwikkelen van nieuwe oplossingen voor gemeenschappelijke uitdagingen, aan het creëren van werkgelegenheid, schone energie, mobiliteit of gezondheidszorg voor burgers en het omzetten van deze uitdagingen in kansen voor economische ontwikkeling door innovatieve oplossingen te verschaffen.

Vaak overstijgt het de capaciteit van individuele regio's of landen om oplossingen voor deze uitdagingen te ontwikkelen en te proberen. Slimme specialisatie is de Europese manier om in te spelen op maatschappelijke uitdagingen door de unieke capaciteiten van alle EU-regio's te benutten die zo de proeftuinen van de toekomst kunnen worden.

Thematische slimme specialisatie zet aan tot interregionale samenwerking

Voor slimme specialisatie is er dus ook „slimme samenwerking” nodig. Thematische slimme specialisatieplatformen³

ondersteunen interregionale partnerschappen en helpen innovatieve actoren in partnerregio's hun investeringen in nieuwe Europese waardeketens⁴ af te stemmen. De Europese Commissie ondersteunt deze partnerschappen om gemeenschappelijke routekaarten voor medefinanciering in bepaalde prioritaire gebieden te ontwikkelen zoals efficiënte en duurzame productie, traceerbaarheid en big data in de waardeketen voor agrovoeding of verwarming en koeling. Er doen al meer dan 85 regio's mee die bouwen aan capaciteiten voor clusterontwikkeling, proefprojecten en demonstratiemodellen en het bevorderen van bedrijfsinvesteringen waarvan de regio's en Europa als geheel profiteren. ■

Jyrki Katainen, vicevoorzitter van de Europese Commissie en teamleider van het projectteam voor „banen, groei, investeringen en concurrentievermogen”, conferentie slimme regio's, Helsinki

MEER INFO

Conferentie slimme regio's: Begin juni organiseerde Helsinki de tweede editie van de conferentie over slimme specialisatie in Europese regio's, waar prestaties werden geëvalueerd en de weg werd gebaad voor toekomstige ontwikkeling. <http://europa.eu/!mf36Hu>

3) Zie S3-platform: <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms>.

4) Thematische slimme-specialisatieplatformen voor energie, industriële modernisering en agrovoeding zijn sinds juni 2016 bezig met het verenigen van regio's en hun innovatie-actoren in partnerschappen om hun investeringen in prioritaire gebieden op elkaar af te stemmen. Eind mei 2017 waren 18 van dergelijke partnerschappen formeel van start gegaan, waarbij zo'n 85 regio's zijn betrokken.

RIS3 - Bestaansreden, eerste resultaten en de toekomst ervan

De benadering van slimme specialisatie moet regio's aanmoedigen enkele strategische gebieden te identificeren om O&O en innovatieactiviteiten te ontwikkelen. Zo kunnen regio's een tweeledig probleem aanpakken: dat van differentiatie en specialisatie van hun innovatiecapaciteiten, iets waarmee in standaard innovatiebeleid meestal slecht wordt omgegaan.

RIS3 verschaft instrumenten en processen om regionale heterogeniteiten te verwerken en helpt regio's om hun verschillen te herkennen en te benutten door ze om te zetten in toekomstige concurrentievoordelen.

Dit is het bestaansrecht van slimme specialisatie: het richten van aandacht en middelen op een aantal strategische gebieden om positieve processen van specificatie en specialisatie met betrekking tot innovaties te activeren.

“Het bestaansrecht van slimme specialisatie: het richten van aandacht en middelen op een aantal strategische gebieden om positieve processen van specificatie en specialisatie met betrekking tot innovaties te activeren.”

Slimme-specialisatiestrategieën ontwerpen betekent niet dat „de rest” kan worden genegeerd. De meest algemene en horizontale beleidsvormen blijven natuurlijk van essentieel belang en slimme specialisatie wordt een extra optie die regio's beter wel kunnen activeren als ze in staat zijn een intelligent proces op te zetten om

strategische gebieden te identificeren en te ontwikkelen.

Hoewel het nog te vroeg is om het effect van RIS3 op innovatie, productiviteit en groei te evalueren, zijn er al enkele resultaten waarneembaar of zelfs meetbaar.

Een belangrijk resultaat is dat het proces om een strategie te ontwerpen zelf gunstige effecten heeft voortgebracht, doordat regio's zich hebben ingezet voor het ondernemingsgezinnd ontdekkingsproces. Zo kennen regio's zichzelf nu beter dan voorheen omdat ze zelf hun vermogens en capaciteiten moesten ontdekken en beoordelen.

Voor regio's is het nuttig en productief om meer te doen om heel nauwkeurig prioritaire gebieden voor O&O en innovatie te ontdekken en voor de toekomst te bepalen. De kennis en ervaring die wordt opgedaan tijdens dit ontdekkingsproces en bij het bepalen van de juiste richting voor O&O en innovatie kan waardevol blijken bij de uitvoering van de daaropvolgende fasen van product/proces/marktontwerp, productie en distributie.

Beleidsmakers krijgen langzaamaan een andere opvatting over beleid, met meer decentralisatie, publiek-private interacties, zelfontdekking en prioriteitsbepaling.

Prof. Dominique Foray
Leerstoel innovatie-economie en -management, École Polytechnique Fédérale de Lausanne (CH)

Een ander belangrijk resultaat is dat deze aanpak regio's een nieuwe beweegreden verschaft om kennis te delen en onderling samen te werken. Slimme specialisatie helpt hen in te zien dat iedere regio een aantal prioriteiten deelt met een aantal andere regio's. Dit creëert weer een beweegreden om netwerken en partnerschappen op te zetten.

De impact van deze benadering is ongetwijfeld groot in Europa en daarbuiten. Gezien dit effect en de aanzienlijke mobilisatie van zowel de publieke als private sector op regionaal niveau zou het gewoon absurd zijn om de RIS3-aanpak te staken. Het beleidsleerproces is belangrijk en regio's weten nu veel beter hoe ze een S3 moeten ontwerpen en uitvoeren dan vijf jaar geleden toen het concept werd geïntroduceerd. Ze hebben veel geleerd en zullen nog veel meer leren. We zijn ervan overtuigd dat regionale instanties en belanghebbenden een RIS3 veel efficiënter en doeltreffender zullen leveren als hen wordt gevraagd dit de komende periode nogmaals te doen. ■

Een investeringsbeleid voor een Europa met meer samenhang

Het EU-cohesiebeleid ondersteunt honderdduizenden projecten in alle Europese regio's. Het is de grootste investeringsbron van de EU die belangrijke projecten in de reële economie stimuleert en bijdraagt aan structurele verandering in de EU-lidstaten.

Emma Marcegaglia
Voorzitter van BusinessEurope

Het cohesiebeleid is een onderdeel van de Verdragen en weerspiegelt de solidariteit van de EU. Maar het is nog meer: het beleid is uiterst belangrijk voor de ondersteuning van een Europa met meer samenhang in al zijn vormen: economisch, sociaal en territoriaal.

Nu is het echter tijd om een instelling van herverdeling en snel uitgeven achter ons te laten en na te denken over dit beleid in het licht van investeringen, concurrentievermogen en structurele verbetering. Dit is nodig om het succes van het cohesiebeleid te stimuleren en tegelijkertijd meer convergentie tussen de lidstaten te bereiken, wat een noodzakelijk voorwaarde is voor de goede werking van de EU in het algemeen en de eurozone in het bijzonder.

Het cohesiebeleid moet een integraal onderdeel uitmaken van een Europese investeringsstrategie met een sterk territoriale aanpak, die erop is gericht elke regio te voorzien van de noodzakelijk instrumenten om hun concurrentievermogen op te bouwen. Het moet leiden tot een economische en structurele transformatie en een veerkrachtige basis in iedere regio garanderen gebaseerd op de eigen sterke punten.

We moeten erkennen dat de daden van het cohesiebeleid veel verder reiken dan de envelop met geld die door de Europese

Structuur- en investeringsfondsen (ESI-fondsen) beschikbaar wordt gesteld en dat ze diep verankerd zitten in de positieve bijwerkingen die het met zich meebrengt. Dit is onder andere zichtbaar op het gebied van capaciteitsopbouw, het bepalen van langetermijnprioriteiten, regionale specialisatiestrategieën en partnerschappen.

Maar deze voordelen moeten worden verstrekt. Daarvoor moet het cohesiebeleid zijn werkwijze moderniseren en vereenvoudigen, door een kader voor de middellange en lange termijn op te zetten dat toch flexibel genoeg is om zich aan te passen aan nieuwe gebeurtenissen, door projecten te ondersteunen met een duidelijke meerwaarde voor de EU en door de juiste prikkels te geven om te presteren.

We moeten met name verder gaan naar een beleid dat is „gericht op resultaten” en minder op puur en alleen formele naleving. We moeten de structuurfondsen toegankelijker en begrijpelijker maken met een vereenvoudigd, geïntegreerd en proportioneel controlesysteem. We moeten blijven werken aan de administratieve en technische capaciteit op regionaal niveau en aan een echt partnerschap in alle fasen van de programma's op alle bestuursniveaus.

“Het cohesiebeleid moet zijn werkwijze moderniseren en vereenvoudigen, door een kader voor de middellange en lange termijn op te zetten dat toch flexibel genoeg is om zich aan te passen aan nieuwe gebeurtenissen, door projecten te ondersteunen met een duidelijke meerwaarde voor de EU en door de juiste prikkels te geven om te presteren.”

Tot slot moet het cohesiebeleid beter begrijpen dat de EU en haar lidstaten op een mondiale schaal werken en concurreren. ESI-fondsen moeten bijvoorbeeld open blijven voor bedrijven van alle maten. We mogen niet vergeten dat alle midcaps en grote ondernemingen sterke positieve spillovereffecten hebben op de lokale economie, waaronder voor de groei van het mkb. De EU moet dus voorkomen dat er een verschijnsel van weglekkende investeringen in Europa ontstaat en zijn instrumenten zo inzetten dat de EU een aantrekkelijke bestemming wordt voor investeringen, door te blijven bouwen aan een sterk en samenhangend Europa. ■

BUSINESSEUROPE

BusinessEurope is de voornaamste pleitbezorger voor groei en concurrentievermogen op Europees niveau en zet zich in voor bedrijven op het hele continent. BusinessEurope voert campagne voor zaken die het meeste effect hebben op hun prestaties: <https://www.busesseurope.eu/>

Het cohesiebeleid en de paradox van de publieke sector

Het cohesiebeleid van de toekomst heeft veel gemeen met dat van nu. Waarom? Omdat de doelstellingen van de huidige programmeringsperiode, te weten slimme, duurzame en inclusieve groei zeker stellen, in de toekomst eerder meer dan minder belangrijk zullen worden.

Bovendien zullen veel van de belangrijkste thema's van het programma voor 2014-2020, zoals de nadruk op resultaten, het verbeteren van de kwaliteit van instellingen en de vereenvoudiging van regelgeving, in de toekomst van groter belang worden.

Het bereiken van tastbare resultaten is belangrijker wanneer de EU onder druk staat om zijn waarde voor Europese burgers te bewijzen. De nieuwe nadruk op resultaten, op de gevolgen en invloed van regionaal beleid, komt veel te laat, doordat er in het verleden te veel werd gekeken naar de capaciteit van een regio om de fondsen op te nemen. Er werd dus meer gekeken naar het middel voor het doel dan naar het doel zelf. De nadruk op resultaten maakt duidelijk hoe belangrijk het tweede thema, het kaliber van instellingen, is.

Het kaliber van instellingen, vooral overheidsinstellingen, is misschien wel de belangrijkste factor voor innovatie en ontwikkeling. Het cohesiebeleid van de toekomst zal de paradox van de publieke sector echter moeten wegnemen.

Deze paradox is het gevolg van twee extreem verschillende trends. Aan de ene kant heeft de publieke sector bijna tien jaar onder druk gestaan om te bezuinigen, waardoor de handelsmogelijkheden afnamen. Aan de andere kant staat de publieke sector hoog op de agenda in maatschappelijk uitdagende sectoren, zoals energie, gezondheid, onderwijs,

transport, voedselveiligheid en waardige ouderenzorg, die sterk bijdragen aan slimme, duurzame en inclusieve groei.

„Het kaliber van instellingen, vooral overheidsinstellingen, is misschien wel de belangrijkste factor voor innovatie en ontwikkeling.“

Als het cohesiebeleid in de toekomst meer tastbare resultaten moet opleveren, moet het worden ingezet in een slimme, en niet in een gekrompen, publieke sector. Daarvoor moeten overheden en hun agentschappen de bevelvoering en controle overboord zetten die ze in het verleden hanteerden om leiding te geven, en in plaats daarvan de aanpak overnemen van de meest succesvolle agentschappen, zoals SPRI in Baskenland, Aster in Emilia-Romagna en JIC in Zuid-Moravië. Deze agentschappen zijn experts in het voeden van regionale innovatie-ecosystemen waarin publieke, private en externe belanghebbenden leren samenwerken voor wederzijds gunstige doeleinden.

Ten slotte moet de vereenvoudiging van regelgeving een topprioriteit blijven. Op dit moment ontvangt de publieke sector gemengde signalen: de retoriek van het cohesiebeleid nodigt uit om veelzijdiger,

Kevin Morgan
Professor of Governance and
Development en Dean of
Engagement van de Cardiff
University (Verenigd Koninkrijk)

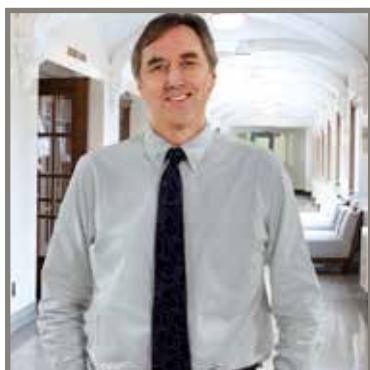
creatiever en experimenteler te worden, terwijl de auditcultuur geen fouten toereert en creativiteit tegenhoudt omwille van naleving.

Van een cohesiebeleid dat deze kwesties aanpakt kan met recht worden gesteld dat het het veilig stellen van slimme, duurzame en inclusieve groei serieus neemt. ■

Cohesiebeleid: prestaties en aspiraties, een Canadees perspectief

De Europese Unie met het cohesiebeleid als haar boegbeeld geniet al geruime tijd de interesse van beleidsgemeenschappen in Canada. Dit commentaar biedt een Canadees perspectief op de opvallende prestaties en toekomstige aspiraties van het beleid.

Neil Bradford, Doctoraat, leerstoel, Afdeling politieke wetenschappen Huron University College, Western University (CA)

Als een uiterst gedecentraliseerde federatie met een enorm landoppervlak en uitgesproken regionale identiteiten heeft Canada veelal te maken met dezelfde „in verscheidenheid verenigde” uitdagingen als de EU. Sinds de jaren 60 hebben Canadese regeringen territoriale strategieën ingevoerd voor regionale economische convergentie en nationale sociale cohesie waarbij ze naar de EU keken voor innovatieve ideeën en beste praktijken.

Resultaten

Integratieve economische ontwikkeling: het EU-cohesiebeleid is toonaangevend in twee regionale dimensies. Allereerst is het omgeschakeld van grote infrastructuurinvesteringen in achtergebleven gebieden via endogene groei door middel van productiviteit en ondernemerschap in alle regio's en recentelijk naar „slimme specialisatie” door middel van regionale innovatiesystemen. Ten tweede omvat het beleid sociale en ecologische doelstellingen die tegelijkertijd zijn gericht op de duurzaamheid van

regionale economieën en sociale investeringen om groei te stimuleren. Geïntegreerde ontwikkeling van de EU verenigt economische, sociale en ecologische prioriteiten in plaats van dat er compromissen over moeten worden gesloten.

“De Europese Unie met het cohesiebeleid als haar boegbeeld genieten al geruime tijd de interesse van beleidsgemeenschappen in Canada.”

Bestuur op meerdere niveaus: het cohesiebeleid bouwt voort op beginselen van subsidiariteit en partnerschap. Beleidscoördinatie op meerdere niveaus loopt van raadpleging en communicatie, en via bestuurscontracten voor „flexibele conditionaliteit” die de verwachtingen voor EU-financiering verduidelijken en waardoor regionale programma's kunnen worden aangepast. EU-bestuur op meerdere niveaus combineert „plaatsgebaseerd beleid” met hiërarchisch overzicht en hiërarchische ondersteuning.

Leren en aanpassen: het cohesiebeleid past gegevens creatief toe om regionale programmering te informeren en te verbeteren. EU-investeringen worden geleid door een stevig kader op drie niveaus om regionale activa en potentieel te differentiëren. Programma-evaluatie berust steeds meer op doelen, indicatoren, ijkpunten en toezicht. De EU-mix van kwalitatieve en kwantitatieve maatregelen verduidelijkt de doeltreffendheid van publieke investeringen en stelt regionale tenuitvoerlegging beter af.

Aspiraties

Veranderende demografie: het EU-cohesiebeleid heeft te maken met complexe migratie-uitdagingen nu vluchtelingen op zoek zijn naar een nieuw thuisland en geschoolde arbeid naar andere lidstaten beweegt. Tegelijkertijd vergrijsd de hele Europese bevolking. Het beleid heeft innovatieve ontwikkelingsprogramma's nodig voor verregaande diversiteit en creatieve hervormingen van de sociale voorzieningen gedurende de hele levensloop.

Digitale transformatie: het cohesiebeleid heeft te maken met complexe regionale en sociale uitdagingen nu technologieën en sociale uitdagingen nu technologieën werk, productie en consumptie in platformeconomieën veranderen. Een digitale kloof bedreigt territoriale en sociale cohesie als investeringen op stedelijke centra worden geconcentreerd. Het beleid heeft „inclusieve innovatie” nodig om digitale kansen via verbeterde e-services, verbetering van vaardigheden en sociale innovaties te verspreiden.

Administratieve innovatie: het cohesiebeleid heeft te maken met complexe bestuursproblemen omdat nationale regeringen en regionale autoriteiten toegang tot de programma's bureaucratisch en het toezicht overheersend vinden. Beleidsadministratie moet worden vereenvoudigd en programma's moeten op basis van „gedeeld beheer” worden uitgevoerd. Evaluatieprotocollen zouden de naleving van de cohesiebeleiddoelstellingen moeten stimuleren en collegiale toetsing moeten gebruiken om administratieve capaciteit te versterken voor het ontwerp van EU-beleid en voor de uitvoering van regionale programma's. ■

De toekomstige financieringen van de EU

De Groep op hoog niveau eigen middelen (HLGOR) werd in februari 2014 opgericht om na te denken over meer transparante, eenvoudige, eerlijke en democratisch verantwoorde manieren om de EU te financieren. De groep wordt voorgezeten door voormalig premier van Italië en EU-commissaris Mario Monti en bestaat uit leden die door het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie worden benoemd. Het eindverslag en de aanbevelingen werden in januari 2017 aan het Europees Parlement en de Raad gepresenteerd.

Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen voor de EU-financiën na 2020?

We hebben nu al te maken met de grootste uitdagingen voor de EU-financiën en ze lijken sterk op de uitdagingen waar de EU zelf mee wordt geconfronteerd: hoe kunnen we het vertrouwen van onze burgers terugwinnen? Hoe kunnen we Europese uitgaven meer legitimiteit geven? De EU is de afgelopen jaren getroffen door meerdere crises, die vaak de aandacht vestigen op nieuwe prioriteiten: het concurrentievermogen van de Europese economie verstevigen en vooral de jeugdwerkloosheid aanpakken, beveiliging van onze buitengrenzen en onze samenwerking voor interne veiligheid en defensie verbeteren; onze verplichtingen nakomen in de strijd tegen klimaatverandering, zorgen voor een soepele overgang van EU-28 naar EU-27 wanneer het VK de EU verlaat.

Dat zijn de vraagstukken waarop momenteel van de EU wordt verwacht of zelfs geëist dat erop wordt gereageerd, hoewel ze vaak geen deel uitmaken van haar traditionele kernactiviteiten. Dit geldt vooral voor interne en externe veiligheid die nog steeds binnen de grenzen van nationale soevereiniteit liggen. Hoewel in recente jaarbegrotingen gebruik is gemaakt van de flexibiliteitsinstrumenten, valt nog te bezien of deze daadwerkelijk zullen worden geïmplementeerd.

Welke grote veranderingen ten opzichte van het huidige systeem stelt u voor?

Hervorming van het inkomstensysteem is deel van deze algehele verschuiving, omdat het huidige financieringssysteem,

“EU-beleidsmaatregelen en vooral die voor cohesie, zijn goed voor alle landen, zelfs voor de „nettobetalers”.”

gebaseerd op een overweldigend aandeel aan nationale bijdragen van de lidstaten, de status quo bevordert en een belemmering vormt om op nieuwe behoeften te focussen. In het verslag van de Groep op hoog niveau eigen inkomen doen we negen aanbevelingen die verandering kunnen bevorderen.

De aanbevelingen die volgens mij het meeste effect hebben, zijn: focus op uitgaven met de hoogste Europese meerwaarde, afschaffing van de kortingen ten gunste van bepaalde landen en

“De toekomstige Structuur- en investeringsfondsen zullen een cruciaal onderdeel vormen van onze hervormingen omdat ze vaak het mikpunt van kritiek zijn geweest omdat ze te veel projecten met een twijfelachtige Europese meerwaarde zouden financieren.”

de introductie van een aantal nieuwe eigen middelen gekoppeld aan in het oog springende EU-beleidsterreinen. We kunnen bijvoorbeeld eigen middelen ontwerpen gebaseerd op een gemeenschappelijke hervormde btw of een gemeenschappelijke vennootschapsbelasting. Deze kunnen bijdragen aan een betere werking van de interne markt, ons bedrijfsleven vereenvoudigen en de strijd tegen belastingfraude en -ontduiking ondersteunen, eigen milieumiddelen kunnen helpen onze doelstellingen voor een koolstofarme economie en groene groei te behalen. Met deze laatste aanbeveling laten we volgens mij zien hoe EU-inkomsten extra meerwaarde kunnen verschaffen: de EU kan geen belasting heffen, maar de inkomsten kunnen een bijdrage leveren aan het bereiken van EU-beleidsmaatregelen en -doelstellingen.

Wat zijn de grootste belemmeringen om deze veranderingen mogelijk te maken?

De duidelijkste belemmering zit hem in de besluitvormingsprocedure die van toepassing is op het financieringsstelsel, waarin een asymmetrische machtsverhouding tussen het Europees Parlement en de Raad is verweven. Het Europees Parlement wordt over eigen middelen

enkel geraadpleegd terwijl het toestemming moet geven voor het meerjarig financieel kader en het mede beslist over de jaarlijkse begroting. Daarnaast worden beslissingen in de raad unaniem en na ratificatie in alle nationale parlementen genomen. Dit is de zwaarste procedure die er bestaat.

Andere belemmeringen zijn gekoppeld aan het feit dat leiders die naar één onderhandeling komen zelden aanwezig zijn bij de volgende. Hierdoor raken geheugen en ervaring versnipperd of het leidt tot misverstanden over hoe de EU-financiën werken. Een algemeen misleidend argument tegen echte eigen inkomsten is bijvoorbeeld het idee dat de lidstaten alleen met nationale bijdragen controle houden over EU-financiën en dat meer autonome eigen middelen tot een ongecontroleerde stijging van de begroting zullen leiden. Dat is niet het geval. Met eigen middelen zou de samenstelling van de inkomsten veranderen (en zouden nationale bijdragen kunnen worden verlaagd). Het volume van de begroting wordt bepaald door het meerjarig financieel kader. En omdat de EU-begroting in balans moet zijn en er geen schulden kunnen worden aangegaan, worden de inkomsten automatisch berekend zodra de uitgaven bekend zijn, niet andersom.

Samenvatting en aanbevelingen beschikbaar in 23 talen:
http://ec.europa.eu/budget/mff/hlgor/index_en.cfm

Welke plaats ziet u voor de Europese Structuur- en investeringsfondsen?

De toekomstige Structuur- en investeringsfondsen zullen een cruciaal onderdeel vormen van onze hervormingen omdat ze vaak het mikpunt van kritiek zijn geweest omdat ze te veel projecten met een twijfelachtige Europese meerwaarde zouden financieren. Dit geldt vooral voor de meer ontwikkelde regio's in de rijkere lidstaten. Bovendien maakt hun financiering door middel van nationale enveloppen het tot een belangrijk aandachtspunt op nettosalddi.

Toekomstige hervormingen krijgen de moeilijke taak om de legitimiteit van EU-actie in veel regio's terug te winnen door zich te richten op EU-brede publieke goederen in plaats van lokale. Ook zullen ze moeten aantonen wat de voordelen zijn voor partijen buiten de directe begunstigden om. Grensoverschrijdende voordelen, spillover- of hefboomwerkingen worden nu genegeerd of verborgen in begrotingsonderhandelingen, maar ze vormen een mate van Europese meerwaarde. Dit moet veranderen om de begroting transparanter, verantwoordelijker en eerlijker te maken. EU-beleidsmaatregelen, vooral die voor cohesie, zijn goed voor alle landen, zelfs voor de „nettobetalers”.

GEGEVENS PUNT: 3 – OPENDATAPLATFORM

HEBT U EEN PROBLEEM DAT U GRAAG IN EEN TOEKOMSTIGE EDITIE VAN PANORAMA GEGEVENS PUNT ZOU WILLEN ZIEN?

WILT U GRAAG DAT WE EEN GEGEVENSBESTAND OP HET ESIF-OPENDATAPLATFORM PLAATSEN?

ZO JA, STUUR DAN EEN E-MAIL NAAR: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Communiceren over ESIF-prestaties: het groeiende belang van gemeenschappelijke indicatoren

De noodzaak om prestaties te monitoren en hierover te rapporteren, moet een gedeelde verantwoordelijkheid zijn en een essentieel onderdeel vormen van alle zinvolle debatten over het EU-beleid.

De programma's van 2014-2020 laten een beter gebruik zien van indicatoren om de resultaten van de verschillende ESI-fondsen te meten; gemeenschappelijke indicatoren zijn een krachtig instrument om de totale beleidsresultaten in de lidstaten te communiceren. Deze ontwikkelingen gingen gepaard met andere prestatiegerelateerde verbeteringen, zoals robuustere doelstellingen, duidelijkere doelen en het nieuwe prestatiekader gekoppeld aan de prestatiereserve. Meer focus op prestaties heeft er onder andere toe geleid dat indicatoren niet meer alleen de zorg van een paar technici mogen zijn.

Het huidige systeem van indicatoren is in de loop der jaren ontwikkeld op basis van ervaring en kennisvergaring die voor elk fonds anders waren. Gemeenschappelijke indicatoren zijn

duis alleen gemeenschappelijk voor de programma's per fonds en indicatoren zijn aangepast aan fondsspecifieke doelstellingen, doelsectoren en toegepaste motivaties voor steunverlening.

Twee belangrijke punten hebben de keuze van indicatorconcepten en de definitie van gemeenschappelijke indicatoren beïnvloed:

- Zijn de indicatoren een zinvolle afmeting van de steunmaatregelen en doelstellingen van een bepaald fonds?
- Zijn de indicatoren gemakkelijk beschikbaar zonder dat ze buitensporige kosten en lasten voor beheerders en begunstigden creëren?

Voor de periode 2014-2020 werden deze vragen gedurende een aantal jaren van reflectie samen met belanghebbenden en deskundigen uit de lidstaten beantwoord.

Het meest zichtbare product van het huidige indicatorsysteem van het ESIF-opendataplatform is de presentatie van tegels met „resultaten” voor gemeenschappelijke indicatoren per

TWEE VOORBEELDEN VAN HET ESF EN HET EFRO VAN EIND 2015

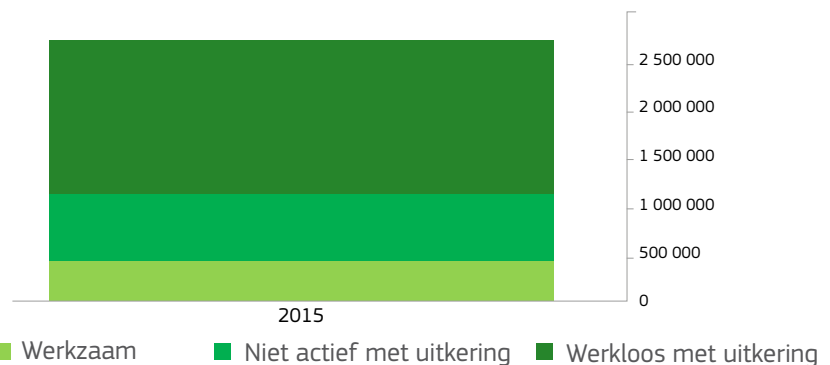
ESF: Arbeidssituatie deelnemer

Geïmplementeerd: 2 707 055 deelnemers waarvan

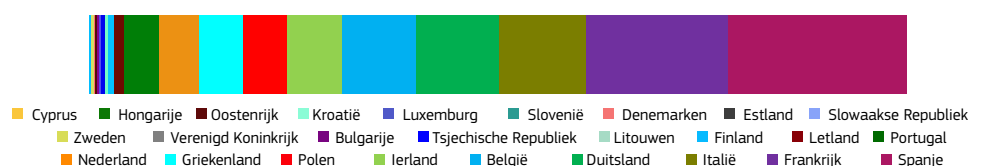
Werkloos met uitkering: 1 574 509 deelnemers

Werkzaam: 435 940 deelnemers

Niet actief met uitkering: 696 606 deelnemers

Overzicht van programma-geïmplementeerde waarden (2015)

fonds en per onderwerp. Andere verbeteringen zijn onder meer een uitgebreide lijst gemeenschappelijke indicatoren en betere methodologieën om EFRO- en ESF-indicatoren te verzamelen en hierover te rapporteren.

Zijn er teveel indicatoren?

Deze vraag wordt op het hoogste niveau van de EU-instellingen gesteld, niet in de laatste plaats omdat het op EU-niveau eenvoudiger zou communiceren met een aantal gemakkelijk samen te stellen indicatoren. Ook de Europese Rekenkamer heeft onlangs vraagtekens gezet bij de relevantie en het gebruik van zoveel programmaspecifieke indicatoren en de moeilijkheid om ze op EU-niveau samen te stellen.

Aan de andere kant hebben verschillende belanghebbenden verschillende behoeften en stellen ze zelf een breed scala aan indicatoren voor, waarvan vele relevant voor hen zijn en al beschikbaar zijn in hun regio of lidstaat.

Een andere uitleg voor het ogenschijnlijk grote aantal gemeenschappelijke EU-indicatoren is de zeer brede thematische reikwijdte van de activiteiten en sectoren die door de ESI-fondsen worden gefinancierd. Er zijn bijvoorbeeld 46 gemeenschappelijke indicatoren voor het EFRO.

VEEL GEMEENSCHAPPELIJKE INDICATOREN PER FONDS KUNNEN IN ENKELE INDICATOREN PER „ONDERWERP” WORDEN OMGEZET: HET GEVAL VOOR DE EFRO

RTDI: 6 indicatoren	ICT: 1 indicatoren	Bedrijven: 9 indicatoren
Energie - Klimaat: 5 indicatoren	Milieu: 7 indicatoren	Vervoer: 6 indicatoren
Sociale Infra: 2 indicatoren	URBAN: 4 indicatoren	Interreg: 6 indicatoren

Misschien zijn de juist vragen wel: „Zijn de gemeenschappelijke indicatoren wel in staat belangrijke prestaties in de verschillende thematische gebieden vast te leggen?” en „Zijn er gebieden waar we belangrijkste prestaties nog niet vastleggen?”

Wat gaat er nu gebeuren?

In het debat over het meerjarig financieel kader van de EU voor de periode na 2020 en de toekomst over gedeeld beheer via de ESI-fondsen is de kwestie van prestatie en het meten van resultaten een favoriet onderwerp. De belangrijkste vragen zijn:

- kunnen we fondsprestaties beter meten en tegelijk de last voor belanghebbenden verlagen?
- Kunnen de verschillende indicatorconcepten over de fondsen worden gerationaliseerd? Hebben verschillende belanghebbenden verschillende indicatoren nodig?
- Biedt het bepalen van gemeenschappelijke EU-indicatoren voor verschillende fondsen voordelen om resultaten te meten en te communiceren?
- Moeten we proberen het aantal specifieke nationale indicatoren te verminderen? Of zijn de kwaliteit en beleidsrelevantie van de indicatoren belangrijker?

Al lijkt dit een technisch debat, het is wel heel belangrijk voor de toekomst van het beleid. Houd deze discussie in de gaten, of nog beter, doe mee!

MEER INFO

ESIF-opendataplatform:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Selecteer de secties „Resultaten” op de pagina’s voor „Thema”, „Land” of „Fonds”:

Veelgestelde vragen over open data op „Resultaten”:

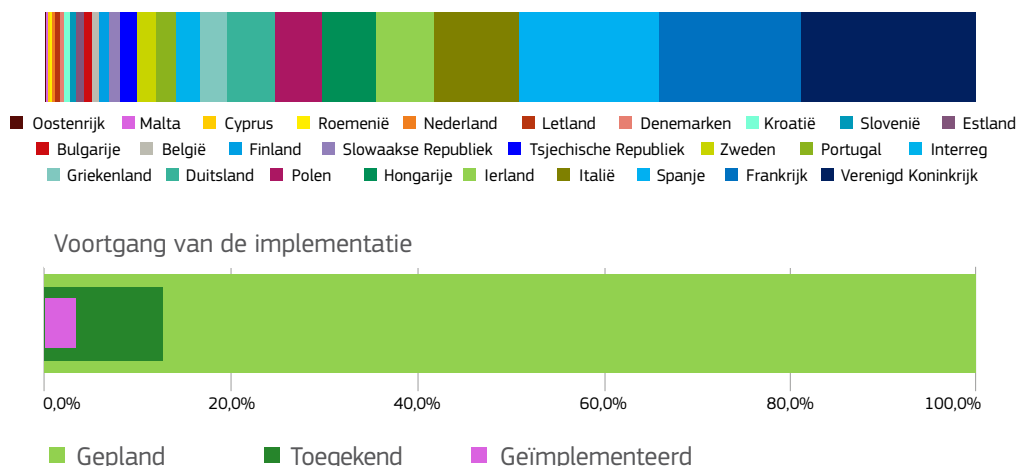
http://ec.europa.eu/regional_policy/nl/faq/about_open_data/

Speciaal verslag nr. 02/2017 van de Europese rekenkamer:

onderhandelingen van de Commissie over de partnerschapsovereenkomsten en programma’s op cohesiegebied voor de periode 2014-2020:

<http://www.eca.europa.eu/nl/Pages/DocItem.aspx?did=41008>

EFRO: Bedrijven die steun ontvangen
Gepland: 1 098 048 ondernemingen
Toegekend: 137 463 ondernemingen
Geïmplementeerd: 36 379 ondernemingen
Overzicht van programmadoelstellingen

Waarom een versterkt cohesiebeleid de topprioriteit van de EU zou moeten zijn

Europa heeft het cohesiebeleid meer dan ooit nodig in deze woelige en onzekere tijden. De eenheid van Europa wordt bedreigd waarbij de toekomst van de EU als geheel in twijfel wordt getrokken.

In haar meest recente reflectienota over beheersing van de globalisering erkent de Europese Commissie terecht dat het nodig is „om te voorzien in de regionale en lokale investeringsbehoeften [...] zodat alle regio's kunnen profiteren van de interne markt en zich beter kunnen voorbereiden op de uitdagingen van de globalisering”.

Daarom vindt de Conferentie van perifere kustregio's (CPRK) dat een versterkt en hernieuwd cohesiebeleid voor alle regio's de komende jaren topprioriteit zou moeten zijn op de agenda van de Commissie. Om dit te realiseren presenteren we hier een paar van onze belangrijkste boodschappen voor de toekomst.

Allereerst denken wij dat de territoriale dimensie van het volgende cohesiebeleid verder moet worden uitgebreid. Het Europese project heeft het cohesiebeleid nodig om de doelstellingen van de EU in alle lidstaten en regio's te bereiken. Het is van vitaal belang dat EU-doelstellingen in heel Europa worden bereikt, ook in bijzondere gebieden zoals eilandregio's, ultraperifere gebieden en zeer dun bevolkte gebieden in het noorden.

De CPRK begint met het uitgangspunt van territoriale, economische en sociale cohesie als communautaire doelstelling ten dienste van EU-solidariteit. Met dergelijke beginselen kunnen de inwoners van de verschillende gebieden van de EU op een billijke manier profiteren van de fundamentele vrijheden die in het Verdrag zijn vastgelegd en die zijn geïmplementeerd via de beleidsmaatregelen van de Gemeenschap.

“In plaats van subsidies en financiële instrumenten tegenover elkaar te zetten moet de Commissie bepalen waar financiële instrumenten de meeste meerwaarde geven in een toekomstig cohesiebeleid, dat vooral afhankelijk moet blijven van subsidies.”

Eleni Marianou
Secretaris-generaal van de CPRK

Ten tweede is onze visie met betrekking tot financiële instrumenten voor de periode na 2020 constructief: in plaats van subsidies en financiële instrumenten tegenover elkaar te zetten moet de Commissie bepalen waar financiële instrumenten de meeste meerwaarde geven in een toekomstig cohesiebeleid, dat vooral afhankelijk moet blijven van subsidies.

Evenzo geeft het Europees Fonds voor strategische investeringen misschien

wel meerwaarde aan het algemene investeringsbeleid van Europa, maar het blijft zowel geografisch als op sectoraal niveau uiterst onevenwichtig. Om de centrale rol van het cohesiebeleid voor de ondersteuning van regionale ontwikkeling te behouden moet de Commissie duidelijke grenzen aangeven tussen deze twee instrumenten en richtsnoeren geven over hoe ze het best kunnen worden gecombineerd.

Ten derde vinden wij dat Europa behoefte heeft aan een ambitieuze vervolgstategie op de Europa 2020-strategie. Het cohesiebeleid zal zijn doelstellingen alleen nakomen als het is gebaseerd op een uitgebreide, ambitieuze Europese strategie op de lange termijn voor duurzame groei en ontwikkeling in de hele EU.

Het CPRK heeft nog steeds hoge verwachtingen voor de periode na 2020, maar de toekomst van Europa staat op het spel! ■

CPRK
CRPM

De Conferentie van perifere kustregio's brengt zo'n 160 regio's uit 25 landen van binnen en buiten de EU bijeen. De CPRK, die zo'n 200 miljoen mensen vertegenwoordigt, zet zich in voor een evenwichtigere ontwikkeling van het Europese grondgebied. Het fungeert als denktank en als lobbygroep voor regio's en richt zich vooral op sociale, economische en territoriale cohesie, maritiem beleid en toegankelijkheid.

www.cpmr.org

Cohesiebeleid: hoe kan de EU tegelijkertijd solidariteit en investeringen handhaven?

Robin Huguenot-Noël
Beleidsanalist bij het EPC inzake
economisch bestuur en
EU-begroting,
en Alison Hunter
Senior adviseur bij het EPC inzake
regionaal beleid, regionale
innovatie en industriële groei

De opkomst van het populisme en euroscepticisme met name onder de achtergestelde groepen zorgt voor meer druk op de EU om haar investerings- en solidariteitsinstrumenten te versterken, vooral het cohesiebeleid.

Deze versterking moet echter wel worden gezien in het kader van onzekerheid over de toekomstige richting van de EU met betrekking tot interne en externe veiligheid, mondiale ontwikkelingen, migratie en aanhoudende onevenwichtigheden in de Economische en Monetaire Unie (EMU).

De Brexit zal naar verwachting tot aanzienlijke bezuinigingen op de EU-begroting leiden en het cohesiebeleid zal in het komende meerjarig financieel kader een kleinere begroting hebben met extra, nieuwe prioriteiten. Dit stelt het cohesiebeleid voor nieuwe uitdagingen in een tijd waarin er wederom vraagtekens worden gezet bij de doeltreffendheid van het

beleid om EU-cohesie te bevorderen. Maar dit kader biedt ook een kans om een nieuwe overeenkomst te sluiten, gesteund door een meer verbonden werkingskader, dat de „gemeenschappen” van het cohesiebeleid verenigt in plaats van dat het concurrentie voor fondsen en concessies aanmoedigt.

Er is behoefte aan een volledige evaluatie hoe het cohesiebeleid kan opkomen voor EU-solidariteit en ervoor kan zorgen dat financiering op een duurzame manier wordt toegepast. Het beleid heeft in de afgelopen decennia veel bereikt door bij te dragen aan de EU-agenda voor „slimme, duurzame en inclusieve groei”. De successen worden echter vaak uitgespeeld tegen buitensporige bureaucratie, kritiek van „circulaire financiering”, gebrek aan aansluiting tussen uitgave en noodzaak, en problemen bij middelenbesteding.

Het EU-project heeft een nieuwe impuls nodig, gestaafd met een stevige hervorming van het cohesiebeleid. Voor meer geloofwaardigheid en een sterker doel moeten de economische, sociale en territoriale doelstellingen van het beleid weer centraal worden gesteld in het EU-project. De relevantie en waarde van het cohesiebeleid moet beter in het hele EU-beleid en financieringskader worden geïntegreerd en gecommuniceerd. Als de „kampioen” in EU-solidariteit kan het cohesiebeleid zijn aanwezigheid op lokaal niveau uitsluitend benutten en uitbreiden als het de noodzakelijke status en reikwijdte krijgt om dit te bereiken.

Er moet een helder doel zijn. De geloofwaardigheid van het beleid als aanjager van investeringen moet aanzienlijk worden versterkt, wat betekent dat regels en uitvoeringssystemen moeten worden gestroomlijnd en het cohesiebeleid moet worden afgestemd op economisch bestuur om de inspanningen te vergroten en investeringen aan te trekken. Maar het nieuwe

“Voor meer geloofwaardigheid en een sterker doel moeten de economische, sociale en territoriale doelstellingen van het beleid weer centraal worden gesteld in het EU-project.”

cohesiebeleid moet ook een gedifferentieerde aanpak integreren, waarbij goed rekening wordt gehouden met de verschillende uitvoeringscapaciteiten in de hele EU (bijv. op het gebied van middelenbesteding en ontwikkelingsniveaus).

Sommige van deze voorstellen zullen op weerstand stuiten. In de huidige context is het in het belang van alle cohesiebeidpartners om eventuele hervormingen serieus in overweging te nemen en het toekomstige beleid geschikt te maken voor zijn doel na 2020. Het ergste wat er kan gebeuren zou een bezuiniging zijn op financiering zijn zonder de kans op hervormingen en prioriteitsbepaling aan te grijpen. ■

EUROPEAN POLICY CENTRE

onafhankelijke denktank zonder winstoogmerk die zich bezig houdt met het bevorderen van Europese integratie door middel van analyse en debat, door Europese besluitvormers te ondersteunen en uit te dagen om geïnformeerde beslissingen te nemen op basis van bewijs en analyse, en het biedt een platform om partners, belanghebbenden en burgers te betrekken bij beleidsvorming en de toekomst van Europa:

<http://www.epc.eu/about.php>

Betere financiering voor steden zal leiden tot betere resultaten voor burgers

Het cohesiebeleid is lang een van de sterkste uitingen van solidariteit tussen lidstaten en regio's in de EU geweest en heeft in heel Europa opmerkelijke verbeteringen in openbare diensten en infrastructuur bewerkstelligt.

Het cohesiebeleid levert nog steeds duidelijke en zichtbare resultaten op voor burgers op gebieden variërend van betere toegang tot scholen, gezondheids- en sociale zorg, schonere lucht en water tot betere en duurzamere mobiliteit.

In mijn eigen stad Gent hebben structuurfondsen het mogelijk gemaakt om in hightech en „lowtech” oplossingen te investeren. We hebben 5 miljoen euro van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) geïnvesteerd in een nieuw zakenwijk. In een geavanceerd gebouw gaan we natuurlijke hulpbronnen hergebruiken en zal onderzoek, innovatie en ondernemerschap worden gestimuleerd. Tegelijkertijd biedt het EFRO een waardevolle voedingsbodem om te experimenteren met nieuwe vormen van besluitvorming en sociale innovatie, die duidelijke en zichtbare resultaten voor onze burgers opleveren en hun levenskwaliteit verbeteren.

Met de Brexit op de achtergrond en de gevolgen op de lange termijn van de financiële crises zal de volgende ronde van debatten over het cohesiebeleid in een duidelijk andere context plaatsvinden. Het is nog niet duidelijk wat nu precies de capaciteit van de volgende EU-begroting is.

Deze uitdaging stelt ons in de gelegenheid om te heroverwegen hoe we dingen in Europa doen en om burgers meer te betrekken bij besluitvorming. Het cohesiebeleid kan een bouwsteen vormen voor een sterkere en meer verenigde EU waar

burgers zich verbonden voelen met de Europese gedachte en zien hoe de EU bijdraagt aan een betere levenskwaliteit in onze steden.

Steden zijn goed in staat om samen te werken met EU-besluitvormers om een beleid op te zetten dat is gebaseerd op de behoeften van de burgers. Als overheidsorgaan dat het dichtst bij de burger staat, kunnen we EU-investeringen verbinden met lokale behoeften waardoor we een beter rendement op de financiering kunnen behalen. Het recente beleidsdocument van EUROCITIES pleit voor een voortzetting van een sterk cohesiebeleid na 2020 gebaseerd op drie beginselen:

- 1) het cohesiebeleid moet alle regio's blijven beslaan. Het is een beleid voor Europese solidariteit.
- 2) een sterkere toepassing van het partnerschapsbeginsel moet steden helpen meer betrokken te raken en meer toegang tot financiering te krijgen. De meeste mondiale uitdagingen zijn geconcentreerd in steden en het is in de steden waar oplossingen het meeste effect hebben.
- 3) vereenvoudiging van bestaande financieringsbronnen, en vooral betere integratie van het Europees Sociaal Fonds en het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, zal steden helpen efficiënter te worden bij het leveren van essentiële diensten.

We hebben veel redenen om trots te zijn op Europa: duurzame vrede, grotere rijkdom en solidariteit. Desondanks wordt de EU diep getroffen door de Brexit en het groeiende euroscepticisme. Een sterk cohesiebeleid dat steden en regio's doelmatig ondersteunt bij hun inspanningen om onze uitdagingen aan te pakken kan wel eens het sterkste instrument van de EU zijn om deze crises te overwinnen. ■

Daniël Termont
Burgemeester van Gent en
Voorzitter van EUROCITIES

“Het cohesiebeleid kan een bouwsteen vormen voor een sterkere en meer verenigde EU waar burgers zich verbonden voelen met de Europese gedachte en zien hoe de EU bijdraagt aan een betere levenskwaliteit in onze steden.”

EUROCITIES is het netwerk van grote Europese steden. De leden bestaan uit de lokale en gemeentelijke overheden van grote Europese steden. Via zes thematische fora, een breed scala aan werkgroepen, projecten, activiteiten en evenementen biedt het de leden een platform om kennis te delen en ideeën uit te wisselen over zaken die het dagelijks leven van Europeanen beïnvloeden: <http://www.eurocities.eu/eurocities/home>

EU-cohesiefondsen en armoedebestrijding

Het gebrek aan vooruitgang om de Europa 2020-doelstellingen te bereiken en armoede met ten minste 20 miljoen mensen te verminderen is niet alleen het gevolg van de financiële crisis, maar ook van het gebrek aan het nastreven van een evenwichtigere sociale en economische agenda.

Deze mislukking leidt tot een sociale en democratische crisis. De onlangs voorgestelde Europese pijler van sociale rechten kan het begin zijn van een daadwerkelijke reactie, maar dit moet op nationaal niveau serieus worden opgevolgd en uitgevoerd.

“Bij de volgende ronde EU-cohesiefondsen moet worden overwogen om meer van de ESF-fondsen te reserveren voor sociale insluiting.”

Zonder het armoededoel en de aanzienlijke inspanningen via de Europa 2020-strategie en het proces van het Europese semester zou de situatie nog veel erger zijn. Een van de nuttigste inspanningen om het aantal mensen dat in armoede leeft te verminderen was de reservering van 20% van het Europees Sociaal Fonds voor sociale insluiting. Uit een initiële beoordeling van de Commissie blijkt dat deze toezegging in alle lidstaten formeel is nageleefd. Maar als het de Commissie echt menens is, dan is verdere monitoring en rapportage noodzakelijk om te ontdekken wat als sociale insluiting is opgenomen in de gefinancierde maatregelen en te beoordelen in welke mate deze maatregelen mensen echt helpen uit de armoede te ontsnappen.

Leo Williams Directeur van het Europees Netwerk van verenigingen ter bestrijding van de armoede

Het ESF-platform dat door de Commissie en met name door het thematisch netwerk over insluiting wordt ondersteund, biedt mogelijkheid tot uitwisseling over door het ESF gefinancierde activiteiten voor sociale insluiting binnen drie thema's:

- 1) innovatie in sociale dienstverlening, met speciale nadruk op deïnstitutionalisering;
- 2) activiteiten om groepen en gemeenschappen te bereiken die te maken hebben met hoge mate van armoede en discriminatie, met nadruk op daklozen en Roma; en
- 3) activiteiten om een actieve aanpak voor insluiting te ondersteunen met nadruk op geïntegreerde trajecten en het bevorderen van participatie in de maatschappij en de arbeidsmarkt. Dit werk moet indicatoren voor sociale insluiting helpen identificeren, die kunnen bijdragen aan het toezicht op de reservering van fondsen voor sociale insluiting.

Bij de volgende ronde EU-cohesiefondsen moet worden overwogen om meer van de ESF-fondsen te reserveren voor sociale insluiting. De inzet om de nodige tijd en middelen te investeren om ervoor te zorgen dat alle inclusie maatregelen

daadwerkelijk aan hun indicatoren voldoen is cruciaal. Daarnaast toont het programma van het Fonds voor Europese hulp aan de meest hulpbehoevenden, dat is gericht op sociale insluiting, voedselhulp en materiële bijstand, hoe EU-fondsen doeltreffende acties kunnen stimuleren die mensen en gemeenschappen in armoede en uitsluiting echt kunnen bereiken.

Deze praktijk pleit ervoor dat het toekomstige EU-financieel kader, net als ondersteuning van de voedselhulp, een grootschalig programma voor sociale insluiting moeten bevatten. Dergelijke acties zijn nodig om de pijler van sociale rechten betekenis te geven. ■

Het Europees Netwerk van verenigingen ter bestrijding van de armoede is het grootste Europese netwerk van nationale, regionale en lokale netwerken waarbij ngo's ter bestrijding van de armoede en plaatselijke organisaties van gewone burgers zijn betrokken, naast Europese organisaties die actief zijn in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting: <http://www.eapn.eu/>

Een „alliantie van bereidwilligen” opzetten

Karl-Heinz Lambertz, voorzitter van de Werkgemeenschap van Europese grensgebieden en aankomend voorzitter van het Comité van de Regio's (CvR), benadrukt het belang van grensoverschrijdende samenwerking om economische ontwikkeling en cohesie te stimuleren.

Wat is de meerwaarde van het Europees cohesiebeleid voor grensgebieden in de EU?

De Europese Unie wordt verdeeld door een groot aantal binnengrenzen en verschillen in competenties, structuren, sociale en fiscale wetgeving zorgen vaak voor problemen. Grensgebieden en grensoverschrijdende regio's worden daarnaast ook nog belast met geografische obstakels zoals grenzen langs rivieren en bergketens. Grenzen worden vaak gezien als ondoordringbare hindernissen waar te veel tijd en moeite voor nodig is om ze te overwinnen. Toch blijkt uit succesvolle grensoverschrijdende samenwerking dat botsingen ook een bron van economische groei en wederzijds begrip kunnen zijn. Voor een duurzame en doeltreffende Europese integratie is er dus nauwe samenwerking nodig door middel van grensoverschrijdende samenwerking. Als langs de Europese grenzen geen cohesie heerst, zal het moeilijk worden om de doelstellingen van het Verdrag inzake territoriale cohesie voor de hele EU te behalen.

Zonder de steun van het cohesiebeleid zouden grensgebieden als gevolg van uiteenlopende lokale en regionale prioriteiten nooit hun potentieel kunnen ontwikkelen. Te vaak worden kansen gemist om een „kritische massa” aan investeringen te gebruiken die alleen maar zin hebben als ze in grensoverschrijdende projecten worden geïmplementeerd, bijvoorbeeld ziekenhuizen, grensoverschrijdende diensten, afvalbeheerfaciliteiten, economische samenwerking, enz. De uitdaging zit hem erin grenzen een nieuwe functie te geven door ze te transformeren in ontmoetingsruimten. Dit laat zien welke meerwaarde het cohesiebeleid in de Europese grensregio's kan spelen.

Kunt u samenvatten wat de belangrijkste prestaties zijn en wat moet er nog worden gedaan?

Het cohesiebeleid helpt grensgebieden hun potentieel te ontwikkelen door verschillen in prioriteiten aan beide kanten van de grenzen te overwinnen. Grensoverschrijdende samenwerking heeft een

positieve invloed op de grensgebieden van Europa, vooral als het gaat om economische groei en werkgelegenheid. Het vindt altijd plaats naast nationale maatregelen en draagt aanzienlijk bij aan de tenuitvoerlegging van huidige en toekomstige Europese strategieën.

Dit rijkt veel verder dan de uitwisseling van ervaring en coördinatie en leidt tot praktische samenwerking met aantoonbare resultaten op het gebied van infrastructuurontwikkeling, economische samenwerking, innovatie en onderzoek, arbeidsmarkt, toerisme, cultuur en nog veel meer.

Het cohesiebeleid is niet alleen een instrument om de economie te ontwikkelen en regionale ongelijkheden te reduceren, maar het toont de meerwaarde van de EU in alle regio's en steden in de hele Unie. Bovendien is het een uniek voorbeeld van Europese solidariteit en eenheid die tot een sterkere en veerkrachtigere Europese Unie leiden, wat ons gemeenschappelijke doel is zoals vermeld in de Verklaring van Rome.

“ Grenzen worden vaak gezien als ondoordringbare hindernissen waar te veel tijd en moeite voor nodig is om ze te overwinnen. Toch blijkt uit succesvolle grensoverschrijdende samenwerking dat botsingen ook een bron van economische groei en wederzijds begrip kunnen zijn. ”

Wat zijn de belangrijkste prioriteiten voor de grensgebieden met betrekking tot de toekomst van de EU-financiën?

Grensgebieden willen, net als alle regio's in de EU, dat EU-begroting een echt verschil kan maken voor alle burgers. In plaats van het verhogen van het aantal door de EU gefinancierde, op Europees niveau gecentraliseerde programma's, hebben grensgebieden liever dat EU-fondsen worden ontwikkeld om grensoverschrijdende ontwikkelingsstrategieën op te zetten die zijn gebaseerd op regionale behoeften. Dat noemen we de „plaatsgebaseerde” aanpak; een essentieel onderdeel van het cohesiebeleid.

Daarom moet de financiële steun voor Europese territoriale samenwerking na 2020 worden verhoogd en aanzienlijk meer worden dan de huidige toewijzing van 3% van het Europese Structuur- en investeringsfonds.

Ook moeten we ervoor zorgen dat onze beheersprocedures voor de fondsen worden gestroomlijnd en vereenvoudigd zoals beoogd door het initiatief „Begroting voor resultaten” onder leiding van de Europese Commissie.

Wat zijn uw standpunten als de volgende voorzitter van het Europees Comité van de Regio's (CvR) vanaf 12 juli over de toekomst van het beleid en de ESI-fondsen na 2020?

Tijdens onze plenaire vergadering in mei heeft het CvR als eerste EU-instantie zijn formele standpunt inzake de toekomst van het cohesiebeleid goedge-

“ Iedereen die met en voor de EU werkt, heeft als enige doel het leven van haar burgers verbeteren en hieraan bij te dragen. ”

keurd op basis van uitvoerige discussies met Europese steden en regio's, de Europese Commissie, het Europees Parlement en verschillende lidstaten en talloze belanghebbenden.

Ik denk dat mijn rol als toekomstige voorzitter van het CvR gaat om het bevorderen van gemeenschappelijke ideeën over de toekomst van het cohesiebeleid, ook in het kader van het debat over de toe-

komst van Europa en in het licht van het vertrek van het VK uit de Unie.

Iedereen die met en voor de EU werkt, heeft als enige doel het leven van haar burgers verbeteren en hieraan bij te dragen. Ik ben er sterk van overtuigd dat we het groeiende populisme en het gebrek aan vertrouwen van zoveel burgers in de EU alleen kunnen aanpakken door te laten zien dat de EU een positieve invloed heeft op hun leven en hun gemeenschappen. Dit is precies wat het cohesiebeleid van plan is te doen en waarom we dit meer dan ooit nodig hebben.

We zullen proberen een „alliantie van bereidwilligen” op te zetten om te strijden voor een hervormd cohesiebeleid dat drastisch dient te worden vereenvoudigd en gebaseerd op een sterker partnerschap met de steden en regio's. Dat houdt ook in dat we meer nadruk moeten leggen op het beoordelen van territoriale effecten van het EU-beleid om ervoor te zorgen dat alles bijdraagt aan de doelstellingen van het Verdrag inzake economische, sociale en territoriale cohesie. ■

VRE voor een resultaatgericht cohesiebeleid na 2020

De Vergadering van regio's van Europa (VRE) gelooft in een nieuwe visie voor de toekomst van het cohesiebeleid: een uitvoeringsmechanisme dat eenvoudig is en in heel Europa resultaten oplevert.

Michiel Rijsberman
VRE-rapporteur cohesiebeleid na
2020
Loco-commissaris van de Koning
van de provincie Flevoland (NL)

De regio's van Europa werken dagelijks met het cohesiebeleid en doen vanuit het veld voorstellen voor een betere toekomst. De VRE heeft een taskforce voor het cohesiebeleid opgezet die op 1 juni 2016 in Sankt Pölten in Oostenrijk een verklaring heeft aangenomen. Hierin werden vier gebieden geïdentificeerd: een visie op de lange termijn, vereenvoudiging en controle, de Europese Structuur- en investeringsfondsen combineren met andere fondsen, bestuur op meerdere niveaus en overregulering (goldplating).

Het cohesiebeleid moet opnieuw vorm krijgen om toekomstige uitdagingen van de EU aan te pakken. De publieke waarde die aan de ESI-fondsen wordt verbonden,

zal groeien na de Brexit, bezuinigingen op de EU-begroting en de opkomst van nieuwe uitdagingen voor de EU. Tegen het cohesiebeleid pleiten het lage absorptiepercentage en een omslachtig uitvoeringsmechanisme. Maar ESI-fondsen hebben ook meerwaarde opgeleverd. De enige weg vooruit is een resultaatgericht cohesiebeleid, duidelijke EU-doelstellingen en een eenvoudig uitvoeringsmechanisme voor de begunstigen.

De grootste economische, sociale en territoriale uitdagingen uit de regio's moeten de ruggengraat vormen voor een visie op het cohesiebeleid na 2020. Door subsidies te verschaffen voor innovaties op het gebied van energietransitie, klimaatverandering en sociale insluiting in onze regio's, wordt het meer dan alleen maar een mechanisme om inkomensongelijkheden onder alle Europese regio's te convergeren. Het verbeteren van de levenskwaliteit van burgers in heel

“De grootste economische, sociale en territoriale uitdagingen uit de regio's moeten de ruggengraat vormen voor een visie op het cohesiebeleid na 2020.”

Europa moet de sleutel vormen achter elke euro die aan subsidies wordt uitgegeven. Een visie op het Europa van morgen met gemeenschappelijke Europese doelstellingen moet zorgen voor richting en een gevoel van zeggenschap onder de begunstigen.

De nieuwe uitvoeringsmechanismen moeten zorgen voor: preventie van overregulering, een enkel boek met regels voor verschillende ESI-fondsen en gedifferentieerde auditregimes op basis van evenredigheid in foutenpercentages en de schaal van het programma. ■

De Vergadering van regio's van Europa is het grootste onafhankelijke netwerk van regio's in Europa in ruime zin, waarin regio's uit 35 landen zijn verenigd. Ze hebben altijd een actieve rol gespeeld in debatten over het cohesiebeleid. Afgelopen september werd het initiatief „Sterk vernieuwd regionaal beleid na 2020 voor alle regio's” door meer dan 300 regionale voorzitters ondertekend.

<http://aer.eu/>

De zevende conferentie over het cohesiebeleid 2017 leiden

Als moderator van de zevende conferentie over het cohesiebeleid dit jaar in Brussel kijk ik uit naar de interactie met de dynamische mix van belangrijke sprekers, panelleden, deelnemers, EU-mensen en anderen gedurende dit tweedaagse evenement.

De conferentie van dit jaar vindt plaats in de schaduw van de Brexit, die uiteraard een aanzienlijke invloed zal hebben op toekomstige EU-begrotingen, waaronder die voor de cohesiebeleidfondsen. We kunnen op dit moment nog niet goed berekenen wat de kosten zullen zijn van het vertrek van Groot-Brittannië op toekomstige EU-begrotingen. Schattingen lopen uiteen van een jaarlijks tekort van 5 miljard tot 17 miljard euro afhankelijk van een aantal factoren, waaronder de vraag of we te maken krijgen met een zachte of harde Brexit.

Als Iers journalist ben ik goed op de hoogte van de economische en politieke gevolgen van de terugtrekking van Groot-Brittannië uit de EU, waarbij de gemeenschappelijke grens tussen de Republiek Ierland en Noord-Ierland een enorme uitdaging vormt voor de periode na de Brexit. En dan hebben we het nog niet gehad over de schade die kan ontstaan op de aanzienlijke handel tussen Ierland en het VK. Maar behalve de Ierse kwestie wordt het voor de EU en de begroting na 2020 een enorme taak om een potentieel financieel tekort te beheersen wanneer Groot-Brittannië uit het blok is vertrokken. De Brexit speelt

dus zeker een rol in de toekomstige conferentie over het cohesiebeleid.

Een van de eerste debatten die ik op de eerste dag zal leiden, gaat over hoe het cohesiebeleid kan bijdragen aan de modernisering van de Europese economie. Doorgaans wanneer ik paneldebatten over het moderniseren van de Europese economieën leid, eindigen we stevast in een discussie over de groeiende impact van digitalisering op de industrie en de maatschappij. Zaken als chauffeurloze vrachtwagens, zelfstandig werkende productielijnen en geavanceerde robottechnologieën worden tijdens deze debatten regelmatig aangekaart.

“Als Iers journalist ben ik goed op de hoogte van de economische en politieke gevolgen van de terugtrekking van Groot-Brittannië uit de EU, waarbij de gemeenschappelijke grens tussen de Republiek Ierland en Noord-Ierland een enorme uitdaging vormt voor de periode na de Brexit.”

De hamvraag is hoe de EU-landen deze digitale transformatie omarmen. Het is vooral relevant voor regio's en steden die minder geavanceerd zijn dan de andere regio's. Als zij niet in staat zijn om het soort digitale vooruitgang te faciliteren die nodig is om economisch en sociaal levensvatbaar te blijven, lopen ze het risico achter te blijven, waarna er een Europa met twee snelheden ontstaat waarin sommige landen technologisch geavanceerder zijn dan andere.

Karen Coleman
omroeper/journalist/debatleider

We leven nu in een tijdperk waarin we regelmatig onze vaardigheden moeten bijspijkeren en moeten bijscholen om relevant te blijven voor onze banen en maatschappij. Als we ons loskoppelen van het digitale net kunnen we achterop raken in deze steeds technologischere wereld.

Regio's en steden moeten de transitie van de oude economieën naar de nieuwe dus slim aanpakken, of dat nu betekent het omscholen van vrachtwagenchauffeurs of het integreren van robottechnologieën die de rol van mensen in de maatschappij versterken in plaats van vervangen. En de EU-Commissie moet erop letten dat zij deze pogingen om te moderniseren niet belemmeren met een overvloed aan onnodige regels, verordeningen en bureaucratie. Want als regio's en steden er niet in slagen deze digitale transformatie te omarmen, zullen we nooit het soort cohesie krijgen dat de EU hoopt te bewerkstelligen. ■

www.karencoleman.com

[@KarenColemanIRL](https://twitter.com/KarenColemanIRL)

**REGIONS
& CITIES** | **European Week
Brussels 9-12 October 2017**

Maak je klaar voor de Europese Week van de regio's en steden 2017

In 2017 draagt de Europese Week van de regio's en steden de titel „Regio's en steden werken aan een betere toekomst“. Het evenement bestaat uit 100 workshops, debatten en netwerkactiviteiten waaraan meer dan 5000 deelnemers zullen deelnemen. Behalve de workshops in Brussel wordt er van september tot december 2017 ook een programma georganiseerd met lokale evenementen in heel Europa.

De vijftiende Europese week van de regio's en steden (EWRC) vindt plaats vlak voor de publicatie van het cohesieverslag en de presentatie van het meerjarig financieel kader van de EU voor 2020-2026. Zo kan de EWRC fungeren als een van de platformen om de standpunten van regio's en steden over de begroting en de daaropvolgende wetgevingsvoorstellen te verzamelen en te presenteren, vooral met betrekking tot het cohesiebeleid en plattelandontwikkeling.

**15^E EUROPESE WEEK VAN DE
REGIO'S EN STEDEN 2017**

**9-12 OKTOBER 2017, BRUSSEL
INSCHRIJVINGEN VANAF 10 JULI**

MEER INFO

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
regions-and-cities/2017/index.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/regions-and-cities/2017/index.cfm)

Bouwen aan veerkrachtige regio's en steden

Dit onderdeel richt zich op de economische en sociale effecten van globalisering en de beleidsreactie op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau. Het stelt deelnemers in de gelegenheid innovatieve methoden te presenteren en te bespreken om verandering te bevorderen, vooral over hoe de steden van Europa slimmer en veerkrachtiger kunnen worden gemaakt.

Zo gaan de **workshops gaan over** hoe digitale kansen kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van innovatieve planning, industriële transformatie, slimme specialisatie en beter bestuur om de huidige uitdagingen te overwinnen en werkgelegenheid en investeringen op alle EU-niveaus te bevorderen.

Regio's en steden als bevorderaars van verandering

In dit onderdeel wordt gekeken naar aanpassingen aan het regionaal en stedelijk beleid van de EU voor de komende vijf tot tien jaar en worden meer algemene beschouwingen over de EU vanuit het perspectief van regio's en steden gestimuleerd. Het vormt een platform om de doeltreffende bijdragen van EU-regio's en -steden aan het Europese project te illustreren waar ze input kunnen leveren voor het grotere politieke debat parallel aan het proces „Nadenken over Europa“ dat door het Europees Comité van de Regio's is opgestart.

De workshops zijn gericht op hoe lokale en regionale ecosystemen ongelijkheden reduceren door middel van bijvoorbeeld de circulaire economie, de derde industriële revolutie, open data, geïntegreerde territoriale ontwikkeling, stedelijke laboratoria, onderzoeks- en innovatieactiviteiten en kijken tegelijkertijd vooruit naar toekomstperspectieven.

Kennis delen om resultaten te behalen

In dit onderdeel krijgen regionale en nationale autoriteiten die door de Europese Structuur- en investeringsfondsen ondersteunde programma's uitvoeren, de gelegenheid ervaringen en goede praktijken uit te wisselen over programmabeheer tijdens de periode 2014-2020. Belangrijke onderwerpen zijn onder andere manieren om de administratieve lasten voor begunstigden te verminderen door vereenvoudiging, en verschillende middelen om instellingen te versterken en administratieve capaciteit onder de overheden op alle niveaus op te bouwen.

Discussies met uitvoerders worden gecombineerd met bijdragen van de academische wereld en van deelnemers uit niet-EU-landen die geïnteresseerd zijn in het Europese integratieproces, zowel vanuit institutioneel oogpunt als op het gebied van beleidsvormen die Europese cohesie bevorderen.

De workshops analyseren regionale innovatiesystemen, territoriale effectbeoordeling, leren omzetten in actie, hulpbronnefficiënte steden, kosten-batenanalyses, interregionale samenwerking en hoe innovatiecentra duurzamer kunnen presteren.

RegioStars

RegioStars Awards zijn bedoeld om goede praktijken in regionale ontwikkeling te identificeren en originele en innovatieve projecten in het zonnetje te zetten, zodat ze andere regio's kunnen aantrekken en inspireren.

De prijscategorieën voor 2017 zijn:

1. Slimme specialisatie voor innovatie in het mkb
2. Energie-unie: klimaatactie
3. Versterking van de positie van vrouwen en actieve participatie
4. Onderwijs en opleiding
5. CityStars: steden in digitale transitie

Juryleden van de RegioStars Awards, voorgezeten door Lambert van Nistelrooij, lid van het Europees Parlement, beoordelen op dit moment de 110 inzendingen die dit jaar zijn ingediend.

De RegioStars Awards 2017 worden op 10 oktober in Brussel uitgereikt. Dit jaar vieren we ook het tienjarig bestaan van de Awards en presenteren we voor het tweede jaar op rij een openbare stemming.

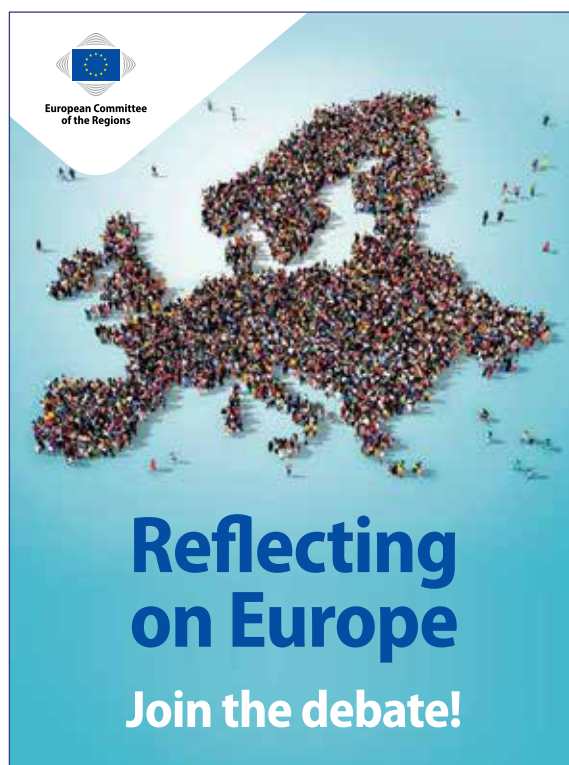
MEER INFO

http://ec.europa.eu/regional_policy/nl/regio-stars-awards/

Lokale evenementen

Ieder regionaal partnerschap wordt verzocht een lokaal evenement te organiseren, getiteld „Europa in mijn regio/stad”. Dit evenement dient de vorm te hebben van een burgerdialoog, moet plaatsvinden tussen september en december 2017 en er dient een lid van het Europees Comité van de Regio's (CvR) aan deel te nemen.

Het doel van de burgerdialoog is om rechtstreeks te luisteren naar steden en regio's en de discussies die plaatsvinden, en hierover verslag uit te brengen. Deze dialogen maken deel uit van het CvR-initiatief „Nadenken over Europa”, waarvan de resultaten zullen worden verwerkt in het advies „Nadenken over Europa: de inbreng van regionale en lokale overheden bij het herstellen van het vertrouwen in de Europese Unie”, dat in het voorjaar van 2018 zal verschijnen. Op die manier krijgen de regio's en steden daadwerkelijk iets te zeggen in het politieke proces. Dit moet een breed scala aan deelnemers aantrekken, waaronder het grote publiek, beleidsmakers en deskundigen, en moet het bewustzijn vergroten over de impact van EU-beleid op hun regio en stad. ■

MEER INFO

<http://cor.europa.eu/nl/events/Pages/reflecting-eu.aspx>

"Interreg Volunteer Youth": grensoverschrijdende samenwerking en solidariteit bevorderen

Het Europees Solidariteitskorps (ESK) is een nieuw initiatief van de Europese Unie dat jongeren de gelegenheid biedt in hun eigen land of in het buitenland vrijwillig of betaald te werken aan projecten die de gemeenschappen en mensen in heel Europa ten goede komen. Het EU-regionaal beleid doet met 1 miljoen euro mee aan dit initiatief om grensoverschrijdende, transnationale of interregionale programma's en aanverwante projecten de kans te geven om gedurende twee tot zes maanden vrijwilligers (EU-burgers tussen de 18 en 30 jaar) te ontvangen. Dit moet de prestaties van Interreg-programma's steunen en bevorderen, en hierover rapporteren zodat er meer bewustzijn ontstaat over de voordelen van grensoverschrijdende samenwerking binnen de hele EU. Hier volgen de getuigenissen van de eerste twee jonge vrijwilligers die hebben deelgenomen aan het Interreg-initiatief Interreg Volunteer Youth (IVY) onder leiding van de Werkgemeenschap van Europese grensgebieden.

Straatsburg, 14 september 2016: Ik stap het Europees Parlement binnen en neem plaats in de halfronde vergaderzaal. Ik kijk ernaar uit om Jean-Claude Juncker zijn „State of the Union-toespraak” te horen geven.

„Solidariteit is de lijm die de Unie bijeenhoudt. [...] Toen de Portugese heuvels in brand stonden, doofden Italiaanse vliegtuigen de vlammen. [...] In diezelfde geest stelt de Commissie vandaag voor een Europees Solidariteitskorps op te richten. Jongeren uit heel Europa kunnen zo als vrijwilliger hulp bieden waar dit het meest nodig is [...].”

Doordat ik ben opgegroeid en meerdere jaren heb gestudeerd in grensoverschrijdende regio's, heb ik de meerwaarde van territoriale cohesie en integratie in een transnationaal tijdperk leren waarderen. Als je dagelijks de grens over gaat, of het nu voor werk of tijdens een ronde hardlopen is, ga je beseffen hoe belangrijk het is dat deze grenzen geen hindernissen vormen.

Volgens mij draait de EU helemaal om solidariteit, democratie en in staat zijn vrij te reizen, om landen die een gemeenschappelijke visie delen, om mensen die samenwerken, mensenrechten verdedigen, en ongelijkheden beslechten, om burgers die

„Als je dagelijks de grens over gaat, of het nu voor werk of voor een rondje hardlopen is, ga je beseffen hoe belangrijk het is dat deze grenzen geen hindernissen vormen.”

in vrede leven. Dit Europees Solidariteitskorps biedt precies de mogelijkheid om al deze waarden te bevorderen en te stimuleren, waardoor de lijn tussen Europeanen wordt versterkt.

Mijn ervaring als vrijwilliger in het kader van Interreg Volunteer Youth, begon op maandag 20 maart. Als Interreg-verslaggever binnen het gemeenschappelijk secretariaat van het transnationale programma voor de Donau (DTP) probeer ik het belang van samenwerking over de Europese grenzen en de voordelen van Europese territoriale integratie te ondersteunen en te bevorderen, en hierover te rapporteren. Het DTP moet economische, sociale en territoriale cohesie bevorderen door gemeenschappelijke uitdagingen aan te pakken waarvoor transnationale samenwerking naar verwachting tastbare resultaten zal opleveren.

Door nauw samen te werken met de 54 projecten die zijn goedgekeurd in het kader van de eerste oproep tot het indienen van voorstellen, heb ik beter/dieper/meer inzicht gekregen in de manier waarop transnationale samenwerking de weg baant voor langdurige en uitgebreide projecten in een duurzaam perspectief. Samenwerking tussen landen kan inderdaad gemeenschappelijke problemen helpen oplossen, door perspectieven te verrijken met beste praktijken en lessen uit het verleden uit andere landen. Europeanen dicht bij elkaar brengen is een manier om ideeën en activa gemakkelijker te kunnen delen en zo strategische activiteiten richting gemeenschappelijke doelen te bevorderen.

Als eerste ESK/IVY-vrijwilliger ooit die in het veld is ingezet, stond ik open voor nieuwe, zeer waardevolle ervaringen. Hierdoor heb ik ervaring voor het leven kunnen opdoen, ik kon deelnemen aan de open dag van de EU in Brussel, werd gefilmd door de Europese Commissie voor een video, heb interviews gegeven voor de radio en kranten, ik heb de commissaris voor begroting en personeelszaken en de voorzitter van het Europees Comité van de Regio's ontmoet, over dit avontuur gesproken tijdens een seminar voor Hongaarse journalisten... Wat ben ik aan een spannende maar epische reis begonnen!

Manon, Frankrijk (links op de foto)

Waarom zou ik als Duitse belangstelling hebben voor Polen, Denemarken, Zweden en Litouwen? Wat mij heeft gemotiveerd als vrijwilliger deel te nemen aan het Interreg-programma voor de zuidelijke Oostzee, een speciaal grensoverschrijdend samen-

werkingsprogramma waarbij meerdere regio's in het gebied rond het zuidelijk deel van de Oostzee zijn betrokken, is een sterk geloof in de meerwaarde die samenwerking oplevert voor de burgers in Europa. Verder denk ik dat het Europees Solidariteitskorps deelnemers van Interreg Volunteer Youth een unieke kans biedt een zinnige bijdrage te leveren om een vertrouwensbasis, een gemeenschapsgevoel, op te bouwen dat voor beide partijen gunstig en verrijkend is. Door verschillende partners op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau te betrekken ben ik door de „bottom-up” benadering van IVY gaan nadenken over solidariteit in een context van een uitgebreide gemeenschap die grensoverschrijdende samenwerking bevordert en die bestaat uit meerdere, elkaar aanvullende niveaus van erbij horen.

Welke ervaringen heb ik tot nu toe opgedaan door de theorie in praktijk te brengen? Mijn leercurve als IVY-verslaggever begon met een „grote knal”: de open dag van de EU in het Berlaymont-gebouw in Brussel. Meer dan 30 directoraten-generaal van de Europese Commissie presenteerden hun activiteiten aan zo'n 12 000 burgers! Manon en ik hebben interviews gehouden, belangstellenden geïnformeerd en we kregen zelfs de gelegenheid om tijdens een live radio-uitzending onze mening te geven over het ESK. Eenmaal terug in Polen kijk ik ernaar uit om deze zomer „in het veld” verslag uit te brengen over talrijke interessante projecten voor Europese territoriale samenwerking.

„Wat mij heeft gemotiveerd als vrijwilliger deel te nemen aan het Interreg-programma voor de zuidelijke Oostzee is een sterk geloof in de meerwaarde die samenwerking oplevert voor de burgers in Europa.”

Mijn vrijwilligerswerk als Duitse voor dit speciale grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma in het zuidelijk deel van de Oostzee eindigt op 6 mei met een positief gevoel. Het heeft mijn horizon verbreed, mijn solidariteitsgevoel verruimd en mijn geloof versterkt dat we gezamenlijke oplossingen kunnen vinden voor gemeenschappelijke problemen. Ik hoop dat mijn leercurve als IVY-verslaggever net zo veelbelovend zal doorgaan als deze is gestart en dat er in de toekomst nog veel meer jonge IVY's met een open en optimistische blik bij het ESK zullen komen.

Yasmin, Duitsland (rechts op de foto) ■

MEER INFO

https://europa.eu/youth/solidarity_nl

<https://www.interregyouth.com/>

A portrait of Liam, a young man with short dark hair and a beard, wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt. He is smiling and looking towards the camera. The background is a bright, slightly blurred outdoor setting.

Liam

A portrait of Sara, a young woman with long brown hair and glasses, wearing a dark top. She is smiling and looking towards the camera. The background is a plain, light-colored wall.

Sara

A portrait of Andrew, a young man with short dark hair and a beard, wearing a dark suit jacket over a maroon shirt. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is a plain, light-colored wall.

Andrew

Studenten doen verslag over Interreg-projecten op Malta

De jaarlijkse Interreg-vergadering van 2017 vond van 26 tot 28 april plaats op Malta en werd georganiseerd door de Europese Commissie, het Directoraat-Generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling met de steun van het Maltees voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie.

Tijdens dit evenement konden deelnemers een van de drie projecten bezoeken:

- Het grensoverschrijdende project Lithos voor de bescherming en valorisatie van historisch erfgoed;
- Het transnationale project CypFire voor de bescherming van het natuurlijk erfgoed van de Middellandse-Zeeregio's tegen brand;
- De zuidelijke waterzuiveringsinstallatie van Malta.

Studenten van de school voor journalistiek aan het Malta College of Arts, Science and Technology - MCAST waren ook uitgenodigd. Tijdens deze projectbezoeken kregen de jongeren de gelegenheid getuige te zijn van concrete voordelen van samenwerking. Hieronder volgen hun indrukken die ze tijdens de projectbezoeken hebben opgedaan.

Lithos

Dit grensoverschrijdende project tussen Malta en Sicilië richt zich op het behoud en de valorisatie van historisch erfgoed. In een gesprek in het Paleis van de Inquisiteur in Vittoriosa legt Daphne Marie Fenech, hoofdarchitect achter het Lithos-project, uit dat het project in wezen is gericht op de synergie tussen de historische vakgebieden van twee naties (Malta en Sicilië) en het vermogen om dit in te zetten om gebouwen en structuren te renoveren die anders verloren zouden gaan.

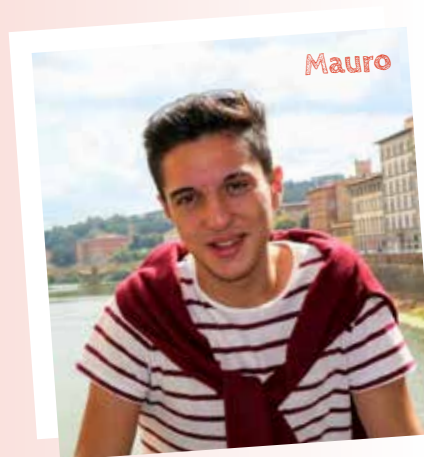
Een van de meest in het oog springende technieken van dit project is stereotomie, dat is toegespitst op de geometrische kennis van het tekenen en het snijden van blokken uit vast materiaal. Fenech vertelt dat het feit het project tastbare resultaten opleverde, ertoe heeft bijgedragen dat het financiering uit het Europees regionaal fonds kon krijgen. Bijgevolg zijn er een museum en opleidingscentrum opgericht met materiaal, uitrusting en deskundigheid die op Malta niet aanwezig was, maar uit Ragusa, Sicilië werd gehaald.

Over de voordelen van werken met een andere lidstaat in een grensoverschrijdend project zegt Fenech dat de communicatie tussen de partijen uitzonderlijk was en dat een platform als de EU helpt om een landenpool op te zetten die partners voor gelijksoortige projecten zoekt.

Naast de verjonging van oude structuren en infrastructuur was het project ook gericht op een heropleving van de metselvaardigheden op Malta. Vóór dit en gelijksoortige initiatieven vreesden lokale architecten dat metselvaardigheden en andere historische ambachten gericht op architectuur op sterven na dood waren.

Tijdens deze informatieve bijeenkomst werd ook de belangrijke rol van MCAST benadrukt. Het werk van het instituut samen met de verschillende onderzoeksactiviteiten van Heritage Malta heeft een nieuwe impuls gegeven aan een aantal toekomstige metselaars.

Liam

CypFire

Op 27 april kreeg ik de kans een kijkje te nemen bij CypFire, het projectevenement van de EU-Commissie. Voordat we enkele sites bezochten, werden er toespraken gehouden in de lokale raad van Mgarr waar we door de burgemeester Paul Vela werden begroet voor hij nog drie sprekers introduceerde: Roberto Danti, Gianni Della Rocca en Eman Vella.

Ze spraken allemaal over hun betrokkenheid bij dit project. Roberto Danti begon over het doel van dit CypFire-project: het indammen van bosbranden door middel van een natuurlijke barrière, namelijk door cipressen. Hij vertelde hoe het project was ontstaan met de verschillende experimenten in de verschillende landen en de algemene verspreiding van kennis.

Gianni Della Rocca vertelde over de technische kant van het project door in te gaan op wetenschappelijke details over de eigenschappen van een bepaald soort boom, de Italiaanse cipres.

Tot slot vertelde Eman Vella over de bijdrage van de lokale raad van Mgarr bij eerdere experimenten om te bepalen welke soort cipres het beste als natuurlijke barrière fungeert. Mgarr was de beste kandidaat om bomen te planten: het plattelandsgedebied was hier het beste onderhouden op heel Malta en er was genoeg ruimte. De bomen werden op twee locaties geplant, vlak bij Gnejna en in Ballut, in 2006 en 2012 respectievelijk. De bomen worden nu nog gemonitord, ook al is CypFire afgelopen.

Sara en Andrew

Waterzuiveringsinstallatie Ta' Barkat

Onderdeel van de jaarlijkse bijeenkomst was een bezoek aan de waterzuiveringsinstallaties die bekend staan onder de naam Ta' Barkat in Xgħajra, Malta. Stefan Cachia en David Sacco, ingenieurs bij de Water Services Corporation, bespraken het doel en de doelstellingen van het project, de agenda en de belangrijkste infrastructuur van de zuiveringsinstallatie.

Cachia opende de discussie met CF116, een van de meest symbolische afvalprojecten op Malta. Dit operationele programma werd oorspronkelijk in december 2007 en formeel in juli 2010 bij de Commissie ingediend. Volgens Cachia herstelt CF116 de zwemwaterkwaliteit samen met de Richtlijn zwemwaterkwaliteit en zorgt ervoor dat er minder ruw afvalwater in de zee wordt geloosd. Dit project is er ook op gericht om de afvalwaterafvoer te ontdoen van alle stankemissies. Cachia vertelde dat het project zo'n 80,1 miljoen euro kost.

Sacco besprak het doel en de doelstellingen van het project om de druk op de natuurlijke waterbronnen te reduceren en de beschikbare watervoorziening te diversifiëren, en het percentage teruggewonnen water te vergroten. Hij vertelde tevens dat de Water Services Corporation werkt aan 90 boorgaten, 10 pompstations en 3 fabrieken voor omgekeerde osmose van zeewater op Malta en 44 boorgaten en 2 pompstations op Gozo.

De Water Services Corporation wil blijven investeren in een betere levenskwaliteit, wat leidt tot een investering in de toekomst van het Maltese volk. Daarna bezocht de delegatie de installatie.

Miguela en Mauro

MEER INFO

<http://webcasting.streamdis.eu/Mediasite/Catalog/Full/5eea1d0698264ad88e78a7cbf397459221>

NIEUWS [IN HET KORT]

HET EUROPEES INVESTERINGSPROJECT- TENPORTAAL

Het EIPP is een webportaal dat private en publieke projectontwikkelaars in de Europese Unie in contact brengt met potentiële investeerders uit de hele wereld. Het is ontworpen in reactie op de wens van investeerders om meer potentiële investeringsmogelijkheden in de EU op een centraal informatieplatform te kunnen vinden en biedt geavanceerde zoek- en filtercriteria zodat investeerders gemakkelijk projecten kunnen vinden op basis van hun voorkeuren.

Het portaal zal een stimulans geven aan de zichtbaarheid van EU-gebaseerde projecten aan een groot netwerk van internationale investeerders door ze in een gestructureerde en geharmoniseerde vorm te presenteren.

**U KUNT UW INVESTERINGSPROJECT
INDIENEN OP**
ec.europa.eu/eipp

POLEN: EEN INITIATIEF VAN DE COMMISSIE HELPT LAGE-INKOMENS- GEBIEDEN MET EEN INHAALSLAG

Als onderdeel van de steun op maat van de Europese Commissie voor gebieden in de EU met een laag inkomen en een lage groei met behulp van cohesiebeleidsfondsen, laat een proefinitiatief van een jaar in Polen veelbelovende resultaten zien. Deskundigen van de Commissie en de Wereldbank hebben het afgelopen jaar samen met Poolse nationale en lokale overheden gewerkt aan het definiëren van oplossingen om de economische ontwikkeling in de lage-inkomensgebieden Subkarpaten en Święty Krzyż in Oost-Polen te stimuleren. Ze hebben strategische prioriteiten en concrete acties vastgesteld die snel uitvoerbaar zijn voor de academische wereld, het bedrijfsleven en voor arbeiders.

Op basis van de eerste veelbelovende proefactiviteiten wordt er een uitvoeringsplan voorbereid om deze projecten te dupliceren in andere geschikte Poolse regio's.

MEER INFO
<http://europa.eu/!Cm83tg>

PEER 2 PEER MARKEERT ZIJN 100^E EVENEMENT EN IS KLAAR VOOR MEER!

TAIEX-REGIO PEER 2 PEER kan zijn 100^e evenement vieren met het bezoek van de Hongaarse delegatie aan collega's in Litouwen om goede praktijken uit te wisselen voor de uitvoering van financiële instrumenten voor energie-efficiëntie. TAIEX-REGIO PEER 2 PEER werd pas twee jaar geleden gestart door het DG Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling in nauwe samenwerking met het DG NEAR en is een algemeen gewaardeerd en eenvoudig te gebruiken instrument om overheden van lidstaten te helpen elkaar gemakkelijker te ontmoeten en hun ervaring over uiteenlopende onderwerpen met betrekking tot het beheer van Europese Structuur- en investeringsfondsen te delen.

Tot op heden heeft de Commissie 171 aanvragen voor uitwisseling ontvangen waarvan er 100 hebben plaatsgevonden en waarbij 1500 deelnemers uit 25 EU-lidstaten waren betrokken. De grote verscheidenheid aan onderwerpen die bij deze uitwisseling ter sprake kwamen, variëren van beheers- en controlekwesties tot financiële instrumenten, stedelijke ontwikkeling, slimme specialisatie, overheidsopdrachten enz. In hun feedback zeggen lidstaten dat het instrument nuttig, eenvoudig te gebruiken en niet bureaucratisch is.

MEER INFO
<http://funding.balticsea-region.eu/>

AGENDA

21 SEPTEMBER 2017
Europese dag van de samenwerking

9-12 OKTOBER 2017
 Brussel (BE)
Europese week van de regio's en steden

10 OKTOBER 2017
 Brussel (BE)
Prijsuitreiking RegioStars Awards

18-19 OKTOBER 2017
 Boedapest (HU)
Zesde jaarlijks forum van de EU-strategie voor de Donau-regio

21-23 NOVEMBER 2017
 München (DE)
Tweede jaarlijks forum van de EU-strategie voor het Alpengebied

27-28 NOVEMBER 2017
 Rotterdam (NL)
Cities Forum

Meer informatie over deze evenementen is te vinden in de sectie Agenda van de Inforegio-website:
http://ec.europa.eu/regional_policy/nl/newsroom/events/

JURIDISCHE MEDEDELING

De Europese Commissie of personen die namens de Commissie optreden, zijn niet aansprakelijk voor het gebruik dat eventueel van de volgende informatie wordt gemaakt.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2017

PDF: ISSN 1725-8146

© Europese Unie, 2017

Hergebruik met bronvermelding toegestaan.

Het beleid ten aanzien van hergebruik van documenten van de Europese Commissie is vastgelegd in Besluit 2011/833/EU (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39).

Voor gebruik of overname van foto's of andere materialen die niet onder het auteursrecht van de EU vallen, moet u rechtstreeks toestemming vragen aan de houders van het desbetreffende auteursrecht.

Printed in Belgium

Dit magazine wordt in het Bulgaars, Duits, Engels, Frans, Grieks, Italiaans, Pools, Roemeens en Spaans gedrukt op gerecycleerd papier. Het is beschikbaar in 22 talen op:
http://ec.europa.eu/regional_policy/nl/information/publications/panorama-magazine/

De inhoud van deze editie is afgerond in juni 2017.

FOTO'S (PAGINA'S):

Omslag: © Europese Commissie

Pagina 4: logo en foto © Estse regering

Pagina 8: logo en foto © Duitse federale ministerie van economische zaken en energie

Pagina 9: logo en foto © Cyprus, ministerie van financiën

Pagina 10: logo en foto © Europese Commissie

Pagina 12: logo en foto © Regio Wallonië

Pagina 13: logo en foto © Regio Kreta

Pagina 14: logo en foto © Zweedse vereniging van lokale en regionale overheden

Pagina 15: logo en foto © vereniging van steden en gemeenten van de Republiek Tsjechië

Pagina 18: logo en foto © Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

Pagina 20: logo en foto © Vereniging van Poolse steden

Pagina 21: logo en foto © Europees Parlement

Pagina 22: logo en foto © De stad Valka (LV) en de stad Valga (EE)

Pagina 23: logo en foto © Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Pagina 24: logo en foto © London School of Economics and Political Science

Pagina's 26 & 27: © Europese Commissie

Pagina 28: logo en foto © École polytechnique Fédérale de Lausanne (CH)

Pagina 29: logo en foto © BusinessEurope

Pagina 30: logo en foto © Universiteit van Cardiff

Pagina 31: logo en foto © Huron University College, Western University (CA)

Pagina 32: © Europese Commissie

Pagina 36: logo en foto © Conferentie van perifere kustregio's

Pagina 37: logo en foto's © European Policy Centre

Pagina 38: logo en foto © Eurocities

Pagina 39: logo en foto © Europees netwerk van verenigingen ter bestrijding van de armoede

Pagina 40: foto © Europese Commissie; logo © AEBR

Pagina 42: logo en foto © Vergadering van regio's van Europa

Pagina 43: foto © Karen Coleman

Pagina 46: foto © Europese Commissie

Pagina's 48 & 49: foto © Europese Commissie

BLIJF IN CONTACT

#EU7CF

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyregion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/photos/euregional/)

RegioNetwork

[yammer.com/RegioNetwork](https://www.yammer.com/RegioNetwork)

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
@CorinaCretuEU

Publicatiebureau

Europese Commissie
Directoraat-Generaal Regionaal Beleid en
Stadsontwikkeling
Communicatie – Agnès Monfret
Beaulieu laan 1 – B-1160 Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu